Gemeente Hoorn

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
Hoorn 1 Inwoner	Graag de mogelijkheid creëren voor bewoners om een windmolen in de tuin of op het dak te zetten.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader. In andere trajecten binnen Hoorn voor het opwekken van energie zullen we deze suggestie in overweging nemen.
Hoorn 2 Inwoner	Inhoudelijk ga ik niet in op deze nota. Het betreft vooral het "buitengebied" en ik woon in de stad. Wel een opmerking over de vormgeving. Er staan een aantal vaagheden in (burgers noemen dar ambtenaren taal), waarover misverstanden kunnen ontstaan. Ik noem pag. 12 ....zo veel mogelijk, en ..er wordt aanbevolen dat..., pag 17, 19, 21, 26....er dient rekening gehouden te worden/aandacht gegeven te worden.... en pag 30....de omgeving krijgt de kans mee te denken.... Dit zijn vaagheden die leiden tot verwachtingen die misschien wel niet worden waargemaakt. Dit leidt mij ook weer naar de eigen situatie. In het kader van de zon energie/duurzaamheid/ eigen energie opwekken, waar de Gemeente Hoorn	Deze reactie vraagt geen inhoudelijke aanpassing van het beleidskader. Tekstueel zal het beleidskader nogmaals worden herzien. Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. De genoemde eigen situatie valt

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	veelvuldig reclame voor gemaakt heeft hebben wij in 2013 8 zonnepanelen op ons huis laten plaatsen. Wij dachten: mooi gedaan. Maar wat gebeurt er ? Wij krijgen een rekening van € 350 omdat we dat hadden moeten aanvragen (wij hadden telefonisch overlegd, maar dat telt niet) + een opslag van € 350 omdat de plaatsing in het verleden was geschied. Dit alles omdat we in een beschermd stadsgezicht wonen en hoewel de straat Visserseiland (bouwjaar 2000) daar volgens uw eigen nota een ontheffing voor heeft, toch maar moeten betalen, ondanks dat wij rekening hadden gehouden met een niet-zichtbare plaatsing. Kortom graag in uw nota vermelden aan welke voorwaarden de wind- en zonneparken moeten voldoen en welke kosten de aanvragers kunnen verwachten.	buiten de reikwijdte van dit beleidskader.
Hoorn 3 Inwoner	Stoppen met windmolens. Wel zo energie.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De reactie gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. Dit beleidskader vloeit voort uit de besluitvorming binnen de RES. De RES wordt in 2024 herijkt.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
Hoorn 4 Inwoner	Het Westfriese landschap is waardevol. Het stimuleert toerisme en stimuleert mensen om er doorheen te fietsen. Wat betreft zonne-energie bieden daken en zachtfruitteelt in Westfriesland voldoende ruimte om zonnepanelen en -folie te plaatsen. Benut het landschap niet voor zonneparken, maar om de biodiversiteit te vergroten. Biodiversiteit is een onmisbare bondgenoot bij het tegengaan van de impact van klimaatverandering op landschappen. Zie https://www.wur.nl/nl/themas/biodiversiteit/biodiversiteit-en-klimaatverandering.htm. Benut dus daken voor zonnepanelen, en zachtfruitteelt voor zonnefolie. Wat betreft windenergie: zorg dat bewoners rondom windturbines meeprofiteren van de energie-opbrengst.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Mooie aanvulling op hetgeen we willen bereiken met dit beleidskader.
Hoorn 5 Inwoner	Wanneer mag ik nu eindelijk eens in de binnenstad zonnepanelen voor op mijn huis plaatsen. Zuidzijde kleine oost 29.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader. De vraag is doorgegeven aan team toezicht en handhaving, gemeente Hoorn.
Hoorn 6 Inwoner	Kunt u mij en mijn medeburgers uitleggen wat hiermee bedoeld wordt ? ´Zorg voor extensieve beplanting onder de panelen, waarbij het uitgangspunt een homogene mix van planten is;´	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
		Antwoord op de vraag van de inwoner: Het betreft hier uitgebreide en veelvuldige beplanting, die bestaat uit een mengsel van verschillende soorten planten die de biodiversiteit in het gebied ten goede komen.
Hoorn 7 Inwoner	Windmolens ontsieren het landschap. Kostbare landbouwgrond gaat verloren wanneer we grote delen bedekken met zonnepanelen. Bedrijfsgebouwen vol leggen met panelen lijkt mij de beste optie. Woningeigenaren niet tegenwerken door de salderingsregeling af te bouwen / af te schaffen. Men zal niet meer bereid zijn zonnepanelen aan te schaffen. Zo komen we niet verder met de energietransitie!	Deze reactie vraag geen aanpassing van het beleidskader. De reactie gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. De RES gaat er vanuit dat 30% van de te realiseren duurzame opwek is te realiseren via zon op dak. Hierbij wordt uitgegaan van gebruik van 45% van het dakpotentieel

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
		aan grote daken in Westfriesland. Dit beleidskader vloeit voort uit de besluitvorming binnen de RES. De RES wordt in 2024 herijkt. Het aanbrengen van zonnepanelen op daken is meestal vergunningsvrij, en daarom geen onderwerp in dit beleidskader. De wijze waarop de salderingsregeling wordt toegepast ligt buiten de invloed van de Westfriese gemeenten en is een aangelegenheid van het Rijk.

Gemeente Medemblik

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
Medemblik 1 Inwoner	Met belangstelling heb ik het concept gelezen. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de participatie. Hoe weegt de uitkomst uiteindelijk in het al dan niet verlenen van een vergunning? Ik kan me voorstellen dat initiatieven binnen de zoekgebieden meer expertmatig worden getoetst en dat een nee vanuit belanghebbenden dan minder zwaar weegt. En dat de uitkomst van participatie bij experimenteer of niet aangewezen locaties zwaarder weegt. Dan vind ik overigens de grens van 1 km bij wind (minimaal 600 m van de bebouwing) en zeker 50 meter bij initiatieven op het erf wel aan de krappe kant. Woon je op 60 meter afstand dan ben je geen belanghebbende. Je kunt een burger aan wie dit beleidskader voorbijgaat niet kwaaier krijgen als om die reden niet geluisterd wordt naar zijn of haar opvatting. Waar is die 1.000 en 50 meter op gebaseerd? Is er een juridisch kader? Ik kan me voorstellen dat in een woonkern de afstanden wat korter kunnen zijn vanwege het ontbreken van zichtlijnen en naarmate de bebouwing dunner is dat je een grotere cirkel on initiatieven trekt. Ik ben benieuwd naar de reactie. Ik spreek overigens mijn waardering uit voor de wijze waarop dit proces wordt vormgegeven. Niemand wil een molen voor het raam, maar er zal toch meer windenergie moeten worden opgewekt. Waar dan ook.	**Het beleidskader wordt als volgt aangepast:** We voegen ter aanvulling toe aan het beleidskader dat direct omwonenden bij windmolens zich maximaal binnen een afstand van tien keer de tiphoogte bevinden, gemeten vanaf de voet van de windmolen. De tekst op pagina 30 wordt hiermee: Direct omwonenden: de omwonenden die binnen een straal van 1 kilometer van de begrenzing van het initiatief wonen. Aanvullend geldt dat voor bij het plaatsen van windmolens de afstand van maximaal tien keer tiphoogte geldt, gemeten vanaf de voet van de windmolen. Dit geldt alleen voor RES zoekgebieden en niet voor zelfvoorzienendheid.
Medemblik 2 Westfriese Bedrijvengroep en Duurzaam Ondernemersloket	Wij vinden dit een goed initiatief en kunnen ons op hoofdlijnen vinden in de gekozen richting. Maar de samenleving staat voor een enorme opgave rondom klimaat, energie (zekerheid) en netcongestie. Het meeste rendement behalen we door het stimuleren van de mogelijkheden en niet het opleggen van beperkingen.	**Het beleidskader wordt n.a.v. punt 3 van deze reactie als volgt aangepast:** Op pagina 35 wordt in de eerste regel ‘indien nodig’ toegevoegd.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	Wij willen de volgende wijzigingen voorstellen: 1. Het beleid moet ruimte moet bieden voor een collectief van bedrijven, zowel agrarisch als op bedrijventerreinen. Windenergie moet kunnen worden toegestaan met de aanvullend separaat ingebrachte punten van LTO en Wind Energie Solutions waarbij dit bijdraagt aan netcongestie oplossingen en energiebalans. Het moet mogelijk worden dat bedrijventerreinen zoveel mogelijk selfsupporting zijn gebruik makende van zon, wind en later mogelijk aangevuld met waterstof en warmtenet oplossingen. 2. Windenergie dient ook aanvullend op zonnepanelen te worden toegestaan om laadpleinen te kunnen faciliteren 3. Het moet toegestaan worden in het kader van het oplossen van netcongestie dat ook windmolens voor eigen gebruik niet noodzakelijk op het Liander transportnetwerk hoeven te worden aangesloten. 4. De overheid dient energiecoöperaties, door en voor ondernemers, te faciliteren 5. Rechtstreeks waterstof opwekken door gebruik van wind en zon moet mogelijk zijn 6. Windmolens met een masthoogte van meer dan 15 moeten worden toegestaan als dit goed inpasbaar is op bedrijventerreinen, zonder directe impact om de omgeving van het bedrijventerrein.	Dit omdat initiatieven die bedoeld zijn voor eigen gebruikt niet aangesloten hoeven te worden op het elektriciteitsnet (zoals aangegeven bij punt 3 van deze reactie). Wat betreft de overige punten: Punt 1 & 2: De reactie gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. De RES staat alleen windmolens toe in RES-zoekgebieden waar wind is ingetekend. Hier gaat dit beleidskader dus nu vanuit. De RES wordt in 2024 herijkt. Punt 4: het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader. Punt 5: de Westfriese gemeenten staan in principe positief tegenover innovaties die netcongestie voorkomen of beperken, mits deze goed landschappelijk worden ingepast. Punt 6: Op de erven zijn windmolens tot maximaal 15 meter ashoogte toegestaan, we volgen de regelgeving van de provincie.
Medemblik 3 Zonnecoöperatie West-Friesland	Hoe kunnen de WF-gemeenten burgerinitiatieven w.o. energiecoöperaties betrekken bij het duurzame energiebeleid?	**Het beleidskader wordt als volgt aangepast:** We voegen een definitie van proces- en financiële participatie toe (pagina 30 en 31).Ook

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	- Erken burgerinitiatieven als een volwaardige partner in de realisatie van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen. - Bevorder en faciliteer burgerinitiatieven rond duurzame energie. - Bevorder de samenwerking tussen deze initiatieven onderling en met het lokale bedrijfsleven, woningcorporaties en relevante maatschappelijke organisaties. - Omarm het principe van 'ten minste 50% lokaal eigendom' van grootschalige duurzame opwek. Actief beleid van de gemeente is noodzakelijk. - Bied publieke grond in eerste instantie aan een of meer lokale energie coöperaties. • Bij grond in publieke handen, met name gemeentegrond, beschouwt de gemeente een coöperatie vaak als een private partij, terwijl een coöperatie eerder gezien kan worden als een "energiegemeenschap". • Deze wordt in de energiewet genoemd. Daarmee wordt de coöperatie een partij die anders is dan een normale private partij. - Geef grondeigenaren of projectontwikkelaars alleen zicht op een vergunning wanneer procesparticipatie en financiële participatie van omwonenden verzekerd is. - Maak windinitiatieven mogelijk waar hier draagvlak voor is. - Zorg ervoor dat publieke daken gebruikt worden voor energie-opwek. Bied deze zo nodig uit eigen beweging aan een lokale coöperatie.	nemen we onder hoofdstuk 3, de tweede alinea de volgende documenten nog op: - Kwaliteitsimpuls Zonneparken (2019). - Regeling participatie provincie Noord-Holland. - Leidraad financiële participatie bij duurzame energie- projecten. Verder leidt deze zienswijze niet tot aanpassing van het beleidskader. Burgerinitiatieven vallen buiten de reikwijdte van dit beleidskader. In het beleidskader staat genoemd dat er een aantal partijen ervaring heeft met het organiseren van lokaal eigendom. We noemen onder andere de Zonnecoöperatie. Initiatiefnemers kunnen deze partijen vrijblijvend betrekken bij het initiatief. Daarmee stimuleren we om energiecoöperaties te betrekken, we willen dit niet verder verplichten. Ook benoemen we in het beleidskader al dat we 50% lokaal eigendom bij een initiatief belangrijk vinden en geeft het beleidskader kaders en richtlijnen voor proces en financiële participatie. Met dit beleidskader sturen we hier actief op.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	Aandachtspunten en knelpunten in het beleid, verbetering mogelijk en nodig: - Het beleid wordt niet onderbouwd met een visie op West-Friesland in 2050. Hoe leven we dan? Hoe ziet onze economische bedrijvigheid eruit? Het beleid kiest de huidige invulling van het landschap als uitgangspunt. De status quo wordt bevroren. Een dynamisch beleid wordt zodoende onmogelijk gemaakt. - De verbinding tussen bewoners en ondernemers wordt niet gestimuleerd met het voorliggende beleid. Waar ruim baan wordt gemaakt voor ondernemers en projectontwikkelaars m.b.t. zon- en wind op land projecten, wordt betrokkenheid van bewoners overgelaten aan dezelfde ondernemers en projectontwikkelaars, i.c. de markt. - Juist de verbinding tussen burger en ondernemer maakt de energietransitie een succes en haalbaar en juist in nieuw beleid moeten er vanuit openbaar bestuur waarborgen worden gecreëerd om evenwicht en gelijkwaardigheid tussen de betrokken partijen te bevorderen bij de ontwikkeling en exploitatie van duurzame energieprojecten. - De sterke voorkeur voor zonne-energievelden vermindert de beleidsopties. Het evenwicht tussen zon en wind ontbreekt. - Belangrijke spelbreker voor het bereiken van de doelstellingen is de huidige en de komende jaren voortdurende overbelasting van het stroom netwerk. Het beleid schetst geen “back-up scenario” om	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	de gestelde doelen “in case off” te realiseren, waarmee de regie feitelijk wordt belegd bij de netbeheerder. - De Provinciale regelgeving (Hoofdstuk 5) is nogal rigide terwijl de landschappelijke inpassing in combinatie met zichtlijnen, recreatievoorzieningen, vogelbroedplaatsen, biodiversiteit en lokaal draagvlak ook een rol moeten spelen in de gewenste/toegestane omvang van zon en wind op land. Voor heldere criteria voor m.b.t. inrichting van zon op land bieden studies van Universiteit Wageningen goede handvaten. Zienswijze per hoofdstuk “Beleidskader wind- en zonne-energie West-Friesland”. **3.1 Algemene uitgangspunten** De algemene uitgangspunten zijn zeer algemeen geformuleerd. Herijking van RES is nodig en wordt binnenkort actueel, hoe anticipeert het beleid daarop? Voor wind op land is 1 zoekgebied aangegeven met de toevoeging “tijdelijk geen mogelijkheden”. Dat is een grote beperking in het beleid, terwijl juist de combinatie van zon en wind op land vele kansen biedt de energietransitie te versnellen en de congestie te verminderen, o.a. door “cable pooling” van bestaande opwekinstallaties. **3.1. Aanbevelingen.** Alle genoemde aanbevelingen en inspanningsverplichtingen brengen tijd en kosten voor de initiatiefnemers met zich mee. Een op commerciële basis te ontwikkelen project -het domein van projectontwikkelaars- zal de aanbevelingen en de omvang van de inspanningen toetsen aan de economische wetmatigheid, respectievelijk het gewenste rendement. Dat pakt veelal negatief	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	uit voor betrokkenheid en participatie van de omgeving en omwonenden. Zie verder onze zienswijze bij participatie. **3.2. Algemene uitgangspunten** Dit hoofdstuk biedt veel algemene voorwaarden en vrijheidsgraden voor ondernemers. (In tegenstelling tot de overige hoofdstukken in het concept beleid). Uit hoofde van participatiemogelijkheden is dat ongewenst. Betekent bijv. dat een kweker op een met elzenhagen omzoomde perenboomgaard van max. 2 hectare en naaste buren op meer dan 50 meter afstand een zonneweide kan ontwikkelen zonder enige vorm van (proces) participatie. Voorwaarde is weliswaar dat aantoonbaar moet worden voorzien in het eigen (verwachte) energiegebruik, terwijl een goede toetsing daarvan complex is. Gewenste maatregel: - Procesparticipatie van de direct omwonenden en/of door de gemeente publicatie van de voorgenomen besluitvorming m.b.t. de omgevingsvergunning met de mogelijkheid voor het indienen van zienswijzen. - Toetsing door een burgerraad. (zie ook 6.1) **4 De zes landschappen van West-Friesland** De zes landschapskenmerken hebben schijnbaar geen betekenis, respectievelijk zijn niet terug te vinden in het beleid. Geldt voor 4.1 en 4.2 nog een redelijke invulling van de uitgangspunten en inspanningen, voor de overige landschappen (4.3., 4.4. 4.5. en 4.6) zijn niets zeggende- en gelijke teksten opgenomen. Dat is jammer, omdat juist het verder uitwerken van deze kenmerken en de voorwaarden waaronder zon en wind op land kunnen	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	worden ontwikkeld tot betere resultaten kunnen leiden voor bescherming van het West-Friese landschap. Juist bij 4.3. Experimenteel landschap -waar geen zoekgebied voor wind aanwezig is- verwacht je ruimte voor duurzame initiatieven in bijv. de combinatie zon, wind en opslag en nieuwe creatieve oplossingen voor de netcongestie. **5 Provinciale regelgeving** De kans wordt gemist de dominante provinciale regelgeving te verbinden aan de zes kenmerken van het West-Friese landschap. Die regelgeving blokkeert de ontwikkeling van zon op land projecten, waarvoor bij de lokale omgeving juist wel draagvlak bestaat. Die regelgeving ondermijnt ook het draagvlak van het Beleidskader West-Friesland. Wie bepaalt wat kan en wat is niet toegestaan. De gewenste urgente van de energietransitie is daarbij niet gebaat. **6 Participatie** ZCWF staat voor procesparticipatie en lokaal eigendom/financiële participatie. Wij bevelen aan nadrukkelijk onderscheid te maken tussen procesparticipatie en financiële participatie en lokaal eigendom. Alle vormen van participatie kunnen los van elkaar worden toegepast. De “Leidraad financiële participatie bij duurzame energie-projecten” van de Energieregio Noord-Holland Noord november 2021 geeft goed weer hoe om te gaan met participatie. Waarom heeft het concept Beleid zon en wind op land daarvan geen gebruik gemaakt? Zonnecoöperatie West-Friesland onderschrijft de uitgangspunten van het Klimaatakkoord en ten minste 50% lokaal eigendom, tegelijkertijd is niet altijd en overal die 50% lokaal eigendom	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	realiseerbaar. Als minimaal 50% lokaal eigendom niet kan worden behaald in een concreet project, is de gemeente aan zet om te beoordelen of de initiatiefnemers voldoende inspanning hebben geleverd. Een probate aanpak hiervoor is een door de gemeente in te stellen klankbordbijeenkomst waar alle betrokkenen gehoord kunnen worden. Als het participatieplan relatief vormvrij is, is de geleverde inspanning lastig door de gemeente te toetsen. Om die reden pleit ZCWF voor Variant B (uit de bovengenoemde leidraad): - Minimaal 50% niet als plicht, wel een stevige inspanningsverplichting - En werkt de gemeente in haar beleidskader daarvoor een uitgebreide inspanningsverplichting paragraaf uit. - Deze variant laat een initiatiefnemer dus niet vormvrij hoe overleg met de omgeving wordt vormgegeven. - De gemeente toetst het participatieplan nadrukkelijk aan de voorkant aan het beleidskader en zijn de gemaakte afspraken controleerbaar. **6.1 Procesparticipatie** Definitie van procesparticipatie: - Meedenken en meebeslissen over de ruimtelijke inpassing van de zon en wind op land duurzame opwek projecten met o.a. vormgeving, beplanting, recreatief gebruik, ecologische meerwaarde, waterberging etc. - Participeren in het proces om moverende redenen niet altijd betekent ook financieel participeren. - Duidelijkheid van de procesparticipatie voordat er een principe verzoek kan worden ingediend.	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	- De aanpak en afspraken m.b.t. procesparticipatie worden vastgelegd in een anterieure overeenkomst, pas dan kan een principe aanvraag worden ingediend. **Aanbeveling I:** In een aantal gemeenten in West-Friesland is een door de raad samenstelde klankbordgroep ingesteld om voorafgaande aan het indieningproces te toetsen of aan de participatie voorwaarden is voldaan en daarover een advies uit te brengen. **Aanbeveling II:** - Een burgerraad zou die functie ook kunnen uitvoeren. Die burgerraad biedt tevens een waarborg dat meepraten over participatie niet beperkt is tot de min of meer direct belanghebbenden met het gevaar van “Niet in mijn achtertuin” (NIMBY - Not In My Backyard. - Een burgerraad duurzaamheid West-Friesland, die veel meer naar het algemeen/grotere belang kan kijken, kan fors bijdragen dat het proces van participatie wordt geborgd, anders krijgen de projectontwikkelaars het voor het zeggen. **6.2 Financiële par1cipa1e/lokaal eigendom.** Definitie van lokaal eigendom. - Lokaal eigendom gaat over eigenaarschap. Bij lokaal eigendom zijn lokale partijen (mede-) eigenaar van een energieproject en moet de lokale omgeving de mogelijkheid krijgen om mede-eigenaar te worden. - Lokaal eigendom geeft de lokale omgeving zeggenschap over de revenuen die voortkomen uit die projecten.	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	- Om lokaal eigendom mogelijk te maken is de initiatienemer verplicht een gelijkwaardige samenwerking te zoeken met de lokale en/of regionale energiecoöperatie. - In het geval van eigen grond gunt de gemeente een projectlocatie aan de energiecoöperatie(s) waardoor die gelijkwaardige samenwerking beter kan worden gewaarborgd. Hoe minimaal 50% financiële participatie te realiseren? - Een initiatiefnemer verplichten om in drie stappen de omgeving financieel te laten participeren. - Ten eerste dient een initiatiefnemer de omgeving de mogelijkheid te bieden om risicovol te investeren en mede-eigenaar te worden. - Ten tweede dient een initiatiefnemer de omgeving de mogelijkheid te bieden om tegen een lager rendement en lager risico geld in te leggen. - Ten derde dient een initiatiefnemer een deel van zijn rendement aan de omgeving uit te keren. De hoogte van dit rendement hangt af van het project-rendement en het al gerealiseerde percentage lokale eigendom. **Aandachtspunt:** De onderkende vormen van financiële participatie in het concept Beleid zon en wind op land, zoals beschreven in hoofdstuk 6.2, zijn niet elkaars equivalent en kunnen eenvoudig een vluchtroute vormen voor initiatiefnemers die geen lokaal eigendom wensen. Wanneer is het participatieproces geslaagd? *Sociaal oogpunt*	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	- Er inspanningen zijn verricht om diverse omgevingspartijen te betrekken in het participatieproces; - Specifiek aandacht is besteed aan mensen met een kleine beurs; - Specifiek aandacht is besteed aan jongeren; - Communicatie begrijpelijk is voor eenieder; *Technisch-economisch oogpunt:* - Aangetoond is dat de businesscase voldoende interessant is voor de gezamenlijke initiatiefnemers (projectontwikkelaar en burgerinitiatief) om door te gaan; *Financieel oogpunt:* - Afspraken over lokaal eigendom of overige vormen van financiële participatie zijn concreet en vastgelegd in een overeenkomst; - Risico's eerlijk tussen initiatiefnemer en lokale omgeving belegd zijn en waar mogelijk gemitigeerd; *Communicatief oogpunt:* Aangetoond is dat de omgeving in de gelegenheid is gesteld mee te praten over de ruimtelijke inpassing en de afweging van vormen van financiële participatie.	
Medemblik 4 Inwoner	Het conceptbeleidskader staat het volgende toe: Maximaal 1 microturbine met een maximale ashoogte van 15 meter per bouwvlak. In geval van ondernemingen met een hoge energiebehoefte is het niet rendabel om een turbine met een ashoogte van maximaal 15 meter te bouwen. Om iets te bouwen wat dan een significante opbrengst, zodat het de moeite is, geeft zou er tot 25-30 meter ashoogte moeten worden gebouwd en	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De provincie staat geen windmolens hoger dan 15 meter toe op de erven. We volgen het provinciaal beleid.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	afhankelijk van de grootte van het bouwblok ook meer dan 1 turbine, bijvoorbeeld minimaal 50/75 meter uit elkaar. Dit bedoel ik dan uiteraard voor het buitengebied. Bij een ashoogte van 15 mtr zullen ook hoge bedrijfsgebouwen teveel wind wegnemen voor de windturbines.	
Medemblik 5 Kernraad	1. Op de vergadering in Bovenkarspel werd benadrukt dat het plaatsen van zonnecellen op daken van particuliere woningen en bedrijfspanden de voorkeur verdient boven plaatsing op kostbare landbouwgrond. 2. In West-Friesland is gekozen voor windturbines, wanneer echt nodig, langs de snelweg en eventueel in het te realiseren recreatiegebied in het IJsselmeer ter hoogte van de Wieringermeer. Alstublieft geen solitaire windturbines bij particuliere woningen of boerderijen. Ook niet wat nu microturbine heet. Een schacht hoogte van 15 meter is best hoog en dan komen de wieken er nog bij. En, dit past zeker niet in het beschermde dorpsgezicht van Twisk!!	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De reactie gaat deels niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. De RES gaat er vanuit dat 30% van de te realiseren duurzame opwek is te realiseren via zon op dak. Hierbij wordt uitgegaan van gebruik van 45% van het dakpotentieel aan grote daken in Westfriesland. Dit beleidskader vloeit voort uit de besluitvorming binnen de RES. De RES wordt in 2024 herijkt. Het aanbrengen van zonnepanelen op daken is meestal vergunningsvrij, en daarom geen onderwerp in dit beleidskader. We willen ondernemers ondersteunen om toe te werken naar een energie neutrale bedrijfsvoering. Kleine windmolens tot een ashoogte van 15 meter staan we toe. Daarbij sluiten we aan op provinciale regelgeving. In het beleidskader geven we richtlijnen voor de landschappelijke inpassing, ook op de erven. De

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
		noodzaak om duurzame energieopwekking op de erven toe te staan is het laatste jaar toegenomen door de energiecrisis.
Medemblik 6 Inwoner	Het onderwerp verduurzaming en met name de energie-transitie heeft al enige tijd mijn interesse. Met een aantal mensen brainstorm ik regelmatig over dingen als zeewier als middel tegen de stikstofproblematiek, zonne-energie, windenergie en energieopslag mogelijkheden. Ik woon in Onderdijk (Wervershoof) onderdeel van de gemeente Medemblik. Ik ben hier 2 jaar geleden heen verhuisd (voor die tijd woonde ik in de Beemster). Verduurzaming en energieopwekking heb ik naar mijzelf toe weten te vertalen door gas op te geven, 2 warmtepompen te plaatsen, zonnepanelen te plaatsen en daarna struikelde ik over wind en de regels omtrent opwekken van elektriciteit uit wind. Met het kunnen bewonderen van het IJsselmeer vanuit mijn woonkamer en de Groote Vliet vanuit mijn achterraam, lijkt het duidelijk dat er in de omgeving best wel veel wind is (enfin wordt objectief ondersteund door statistieken). De mogelijkheid om energie op te wekken uit wind blijkt in de praktijk problematisch vanwege allerlei vormen van (beleids)regels en helaas soms ook nog door gebrek aan kennis of inlevingsvermogen. Windturbines kunnen in de regel rekenen op nogal wat tegenwind vanuit de bevolking. Een flink aantal mensen in Medemblik geeft aan dat ze het suizen van de grote windmolens als onprettig ervaren. Windmolens worden ook gezien als ontsierend en als gehaktmolens voor allerlei typen vogels. Het opwekken van energie uit wind betekent in de beleving van	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het conceptbeleidskader geeft geen regels voor het plaatsen van windwokkels bij particulieren. Het plaatsen hiervan is altijd vergunningplichtig en wordt van geval tot geval beoordeeld.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	mensen en lokale ambtenaren veelal het gebruik van windmolens. Enige jaren geleden is het bedrijf Green Hybrids begonnen met de ontwikkeling van de “windwokkel”. Inmiddels zijn er verschillende bedrijven die dit type windturbine aanbieden. Het verschil met windmolens is eigenlijk dat de windwokkel om een verticale (staande) as draaien daar waar windmolens om een horizontale (liggende) as draaien. De windwokkels met in totaliteit een hoogte van niet meer dan ruwweg 10 meter zijn qua opbrengst niet te vergelijken met de grote o.a. Vestas windmolens, maar, hoewel de energie opbrengst van zonnepanelen in de laatste jaren enorm is gestegen, is het wel duidelijk dat de opbrengst van één windwokkel gelijkstaat aan de opbrengst van 10 tot 15 zonnepanelen. De windwokkel is nagenoeg geluidloos en werkt ook nadat de zon is ondergegaan. U begrijpt wel uit mijn bewoording dat ik een groot voorstander ben van windwokkels (plaatje bijgevoegd). Bedrijven in de regio, maar ook grote verbruikers onder particulieren, kunnen veel meer opbrengst genereren met windwokkels. Windwokkels leveren minder problemen op voor wat betreft (brand)verzekering en bij eventuele terug levering aan de grid zijn er ’s nachts veel minder problemen dan overdag. Er zijn inmiddels al wat gemeenten in Nederland die gebruik maken van windwokkels. Dit gezegd hebbende, maak ik even de link terug naar beleid en regelgeving. Mijn specifieke doel sluit wellicht niet geheel aan bij de enquête die heeft plaatsgevonden. Ik ben namelijk een persoon die	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	particulier/privé-matig woont op een perceel van 5.100m2 dat in vroegere dagen bedrijfsmatig werd gebruikt voor landbouw. Wij hebben voor een huishouden op een perceel van dit formaat met 2 warmtepompen een daaraan evenredig grote vraag aan elektriciteit. De gemeente Medemblik stond niet positief ten opzichte van mijn aanvraag voor om 3 windwokkels te mogen plaatsen. De beperking is dat men op een perceel met ruim 4.000m2 aan landbouwgrond slechts kleinschalige opwekking van energie mag hebben indien en voor zover deze dienstig is aan de agrarische bedrijfsfunctionaliteit dan wel de woning verbonden aan de agrarische bedrijfsfunctionaliteit. Wonende in deze mooie landelijke omgeving, kan ik mij verenigen met het feit dat we geen wildgroei op percelen willen creëren aan allerlei vormen van energie opwekkend materieel. Maar het toestaan van kleinschalige opwekking van energie hetzij bedrijfmatig hetzij privé-matig op landbouwgrond zou niet langer het vereiste met zich mee moeten dragen dat het ondersteunend is aan de agrarische bedrijfsactiviteit. Voorts zou het fenomeen windwokkel verder moeten worden uitgediept een weiland met 400 zonnepanelen heeft slechts 30 tot 40 windwokkels nodig om dezelfde opbrengst te genereren die veel gelijkmatiger is verdeeld over de dagen van het jaar en gedurende dag en nacht. Wellicht een lang stuk tekst en niet geheel waar u naar opzoek was, afgezien van het punt ten aanzien van de agrarische bestemming, maar ik hoop dat u er iets van voordeel heeft van deze bijdrage.	
Medemblik 7 Ondernemer	Als reactie op het gemeenteblad 2023, 43689 van Medemblik “Beleidskader wind- en zonne-energie West-Friesland” heb ik	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	een PowerPoint-presentatie toegevoegd aan de bijlage. Door middel van deze presentatie wil ik u vragen om een maximale rotordiameter van 20,4 meter of een verhouding mastrotor van 1:1,34 toe te staan in de beleidskaders betreft windenergie. De voordelen van de vergroting van de rotordiameter worden uitgelegd in deze PowerPoint. Graag komen we deze argumenten eens persoonlijk toelichten in een gesprek en zouden we, indien mogelijk, mede als spreker voor diverse agrariërs in uw gemeente inspraak willen tijdens het opstellen van dit beleidskader. Rotordiameter Presentatie gem. Medemblik.pdf	We willen ondernemers ondersteunen om toe te werken naar een energieneutrale bedrijfsvoering. Kleine windmolens tot een ashoogte van 15 meter staan we toe. We geven daarbij geen extra bepalingen voor de maximale rotordiameter. We sluiten aan op provinciale regelgeving. In het beleidskader geven we richtlijnen voor de landschappelijke inpassing, ook op de erven. De noodzaak om duurzame energieopwekking op de erven toe te staan, is het laatste jaar toegenomen door de energiecrisis.
Medemblik 8 Inwoner	We hebben het beleidsplan gelezen. We hebben moeite met de afstand van een windturbine tot woningen. 600 meter is redelijk dichtbij. Wij zouden de afstand graag groter zien.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De reactie gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. Hier was de 600m grens een onderdeel van. Hier gaat dit beleidskader dus nu vanuit. De RES wordt in 2024 herijkt.
Medemblik 9 Inwoner	Veel dank voor de notificatie dat het beleidskader wind- en zonne-energie nu is in te zien. Mijn opmerking betreft microturbines. Zij zouden t.b.v. de zelfvoorzienendheid van ondernemers -onder voorwaarden – buiten RES-zoekgebieden op erven of bedrijfskavels geplaatst kunnen worden. Het	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. We willen duurzame energieopwekking op de erven binnen een aantal randvoorwaarden toestaan. Deze randvoorwaarden staan genoemd

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	beleidskader biedt hiervoor al een aantal uitgangspunten. Echter, voor dorpslinten schieten deze nog tekort. In vele lintbebouwingen liggen agrarische en andere ondernemingen tussen woningen. Het beleidskader bepaalt onder meer dat een microturbine niet verder dan 30 meter van de gebouwen van de onderneming mag wordt geplaatst. Dit kan tot plaatsing van een microturbine op 2 meter van de erfgrens tussen onderneming en naastgelegen woning leiden met alle gevolgen van dien voor lichtinval en geluidsoverlast voor de naastgelegen woning(en). Om deze ongewenste situatie te voorkomen zou de regel voor windturbines dat zij op 600 meter of meer van woningen dienen te worden geplaatst ook voor microturbines in of achter dorpslinten dienen te gelden. Microturbines zijn met een as-hoogte van 15 meter en wieken die ver daarboven uitsteken immers allesbehalve “micro”. Een vergunning voor het plaatsen van een microturbine in een lintbebouwing zou derhalve alleen afgegeven kunnen worden indien voldaan wordt aan de volgende regels: - De ruimtelijke uitgangspunten voor microturbines van de provincie Noord-Holland; - De overige uitgangspunten vanuit Rijksregelgeving, provinciale verordeningen en bijvoorbeeld de Energieverkenning IJsselmeergebied, bijzonder provinciaal landschap, erfgoedrichtlijnen e leidraad landschap en cultuurhistorie; - Aantoonbaar geen of ontoereikend mogelijkheden zijn voor de realisatie van het benodigde vermogen op dakoppervlakte;	in het beleidskader. Het gaat om algemene uitgangspunten zoals de inwoner hiernaast benoem en ook om de landschappelijke inpassing. Gemeenten willen ondernemers daarmee ruimte geven om te werken aan een energieneutrale bedrijfsvoering. In deze energiecrisis is dat ook hard nodig. Een minimale afstandscriterium van 600 meter is wat ons betreft voor kleine windmolens ongewenst. Dat zou in de praktijk betekenen dat je ruimte wilt bieden die meteen al fors wordt ingeperkt door een minimale afstand van 600 meter te vragen. Daarmee zou deze mogelijkheid in de praktijk voor bijna geen enkele ondernemer meer open staan. In het beleidskader geven we wel als bepaling mee dat een ondernemer zijn omgeving die op 50 meter afstand van zijn bedrijf woonachtig is van tevoren betrekt in zijn plan.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	- Deze worden geplaatst binnen het agrarisch of bedrijfsbouwvlak, maar op een afstand van 600 meter van de naastgelegen woningen van derden; - Aantoonbaar bedoeld zijn om in de eigen (verwachte) behoefte te voorzien. - Maximaal 1 microturbine omvat.	
Medemblik 10 Inwoner	Bij de presentatie van de energiestrategie, woensdagavond 15 feb, is er gesproken over lokale betrokkenheid/participatie bij zonneparken. Hierbij wordt vaak gebruik gemaakt van de postcoderoos om te bepalen welke omliggende burgers mogen mee participeren. Er kan dan voor een ander administratief centrum gekozen worden dan de locatie van het zonnepark. Dit was het geval bij het zonnepark in Zwaagdijk-West. Door de keuze voor Wognum als administratief centrum reikte de postcoderoos tot Opmeer en Berkhout. Maar viel het nabijgelegen Hauwert buiten de postcoderoos. Dit is onwenselijk. Participatie in een zonnepark in de gemeente Medemblik zou in eerste instantie mogelijk moeten zijn voor bewoners van de gemeente. En in tweede instantie voor inwoners van buurgemeentes.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. In het beleidskader worden de verschillende vormen van financiële participatie niet benoemd. Het punt van deze inwoner is wel terecht, maar hoort in de plantoetsing meegenomen te worden. Daarbij is het uitgangspunt dat het 'hart' van de postcode het plangebied zelf zou moeten zijn. En niet een naastgelegen dorp.
Medemblik 11 Inwoner	Heel jammer dat de mensen in Hoogwoud niet de zonneweiden willen hebben, ben zelf inwoner van Hoogwoud. Wel juichen over panelen maar niet bij hun in de buurt. Maak u sterk voor dat plan!!!! En ga door met de plannen om de transitie te doen lukken.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader.
Medemblik 12 Inwoner	Ik heb het stuk doorgeworsteld. Heb wel weer een aantal nieuwe woorden geleerd. Dat is positief. Tja, en wat moet ik van deze beleidsnota vinden. Een goede poging om als er iets concreet wordt op terug te kunnen vallen. Ook worden natuurlijk kaders gesteld. Het geeft steun en richting bij het nemen van concrete besluiten. Op zich natuurlijk niet verkeerd. Maar het blijft wel	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	veel ruimte geven aan beslissers in concrete situaties (waarbij men natuurlijk wel binnen de kaders van deze beleidsnota en wellicht nog een provinciale beleidsnota moeten blijven). Maar dat zie ik als een positief punt. Er moet uiteindelijk wel wat gebeuren. En wat in deze erg van belang is, tenminste als ik het goed zie, dat mijn woonplek niet in een zoekgebied ligt. Dat geeft wel rust.	
Medemblik 13 Inwoner	Bijdrage aan duurzaamheid: -Steunen ontwikkelingsprogramma's op het gebied van waterstof	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader. We staan innovaties toe op het erf en in RES-zoekgebieden, mits ze landschappelijk goed inpasbaar zijn en kunnen bijdragen in het oplossen van netcongestie.
Medemblik 14 Inwoner	Bijdragen aan de discussie rond Duurzaamheidsbeleid: • Steunen van ontwikkelingsprogramma's op het gebied van waterstof. • Instellen van een Prijs/Award op duurzaam gebied. • Naast subsidieprogramma's ook belastingvoordelen bieden op duurzaam gebied. • Ondersteunen van een vergroot stroomnetwerk. • Bij uitkoop van boeren die de mogelijkheid bieden vanwege hun kennis en belangstelling voor de natuur om natuurbeschermer te worden.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. De genoemde punten vallen buiten de reikwijdte van dit beleidskader. We staan innovaties toe op het erf en in RES-zoekgebieden, mits ze landschappelijk goed

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
		inpasbaar zijn en kunnen bijdragen in het oplossen van netcongestie.
Medemblik 15 Inwoner	Waarom geen systeem ontwikkelen waarbij lege accu's worden ingeleverd bij een station vergelijkbaar met een benzinestation en met medewerkers die de accu's opladen. Dat spaart tijd en bespaart capaciteit op het gebied van laadpalen.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader.
Medemblik 16 Inwoner	Graag wil ik reageren op het beleidskader wind- en zonne-energie. Het betreft artikel 3.2 Algemene uitgangspunten wind en zon ten behoeve van zelfvoorzienendheid ondernemers. Hierin staat onder voorwaarden voor plaatsing van microturbines en zonnevelden het volgende: Voor zelfvoorzienendheid bij ondernemers dat voor het plaatsen van microturbines en zonnevelden geldt dat deze alleen gerealiseerd kunnen worden wanneer er aantoonbaar geen of ontoereikend mogelijkheden (technisch, juridisch en/of financieel-economisch) zijn voor de realisatie van het benodigde vermogen op dakoppervlaktes. Hierin staat dus dat eerst alle daken worden voorzien van zonnepanelen mits deze technisch, juridisch en/of financieel-economisch geschikt/haalbaar zijn Maar stel twee energieoplossingen met één aansluiting en hetzelfde doel:	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het beleidskader biedt juist de mogelijkheid om zon- en windenergie op het erf te combineren. Met dit beleidskader willen we zon op dak stimuleren. Onderbouwd kan hiervan worden afgeweken zoals genoemd in het beleidskader. Verder staan we alleen duurzame opwek op het bouwvlak toe zoals genoemd in het beleidskader. En, volgen we het provinciale beleid dat windmolens op het erf een maximalel ashoogte hebben van 15 meter.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	duurzame zonnestroom en windenergie. Wanneer de zon schijnt staan de windmolens stil en andersom. Je zou dus kunnen stellen: met de combinatie van zonnepanelen en windmolens wordt bijna altijd voorzien van groene stroom. Alsmede in de wintermaanden is er hogere energie opbrengst van een kleine windmolen, in de zomer een hogere opbrengst van zonnepanelen. Voor agrarische ondernemers is deze combinatie een veel interessantere optie vanwege de hoeveelheid opgewekte verdeelde stroom over gehele jaar. Een combinatie van deze technieken zou een perfecte oplossing zijn. Met de afbouw van de salderingsregeling in het vooruitzicht is de financiële haalbaarheid om te investeren in zowel wind als zon energie veel groter dan wanneer eerst alle daken moeten worden voorzien van zonnepanelen en dus alleen zonne-energie op te wekken. Het ontlast ook het elektriciteitsnet de combinatie wind en zon energie opwekking. De belemmering “eerst alle daken voorzien mits deze technisch, juridisch en/of financieel-economisch geschikt/haalbaar zijn, worden voorzien van zonnepanelen” zou dan ook moeten worden geschrapt. Hiermee wordt dan ook de doelstelling, 07 TWh aan duurzame energieopwekking te realiseren in 2030 van de regio West-Friesland mogelijk gerealiseerd.	
Medemblik 17 Inwoner	Als je nuchter kijkt naar het energiesysteem van de toekomst zal dit bestaan uit de volgende componenten: 1. Opwek elektriciteit zon- en windvermogen.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. De

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	2. Buffercapaciteit in elektrische- en warmtebatterijen. En daarnaast in waterstof of andere synthetische brandstoffen. 3. Vervoer steeds meer elektrisch aangedreven. 4. Warmtevoorziening in goed geïsoleerde woningen met warmtepompen, of warmtenet met afvalwarmte of geothermie. Hiernaast zijn 3 aspecten nog in het bijzonder van belang: 1. Wind- en zonne-energie vullen elkaar behoorlijk aan. Als de zon schijnt waait het minder en als het waait is het vaak minder zonnig. Er is dus geen keus tussen of zonne- of windenergie, maar je zult ze in een min- of meer optimale verhouding moeten combineren, 2. T.o.v. de moderne grote windturbines zijn miniatuurturbines dure, slecht presterende flauwekulproducten. 3. Er is veel voordeel te halen door elektriciteit te gebruiken op momenten dat duurzame energie geproduceerd wordt. Hier kan veel meer op gestuurd worden. Voor particulieren betekent dit auto opladen op zonnige dagen overdag, of tijdens windrijke momenten. Ook warmtepompen kunnen extra warmte/koelte produceren op dit soort momenten. 4. Investeren door particulieren en kortingen op de kWh prijs voor omwonenden kan de weerstand tegen opwek in de omgeving grotendeels wegnemen. Tijdens de RES bijeenkomst in Wervershoof vond ik best draagvlak voor deze nuchtere analyse. In het document dat er nu	genoemde punten vallen deels buiten de reikwijdte van dit beleidskader (warmtetransitie, elektrisch vervoer, waterstof). Het deel van de reactie over zon- en windvermogen gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. Hier gaat dit beleidskader dus nu vanuit. De RES wordt in 2024 herijkt. Wat deze inwoner verder vraagt van gemeenten is bij veel andere inwoners en bij gemeenteraden geen draagvlak voor.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	ligt zie ik echter dat er bijvoorbeeld nauwelijks mogelijkheid is tot opwekking van nieuw windvermogen. Er spreekt vooral veel weerstand uit en ik voorzie dat dit zeker niet tot de nodige windenergie zal leiden. Dit betekent dat het net al snel overbelast zal zijn met alleen zonnestroom. Op andere aspecten lees ik nauwelijks ambitie. Ik woon in een conservatieve omgeving, maar wil namens de toekomstige generaties mijn afkeur van dit stuk kenbaar maken. Als in Urk en in Friesland een uitgebreid windenergiepark in het IJsselmeer kan staan, kan dit in West Friesland ook. Die molens kunnen de burgers echt ondersteunen bij een lage energierekening en opbrengst voor zwembaden en andere voorzieningen. De laffe, populistisch conservatieve bestuurders voorkomen die mooie toekomst. En nee, jullie gaan de RES-opgave niet halen met dit stuk.	
Medemblik 18 Inwoner	Windmolens zijn verre van fraai maar op dit moment mogelijk nog onontkoombaar. Maar mogelijk kunnen er in een aantal gevallen 2 draaimolens onder elkaar op dezelfde stelling worden geplaatst.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De Westfriese gemeenten kiezen alleen voor wind in RES-zoekgebieden waar ook windenergie is ingetekend. Verder geven de Westfriese gemeenten ruimte voor windmolens op de erven, met een maximale ashoogte van 15 meter.
Medemblik 19 Ondernemer	Wij lopen vast op kostprijs en betrouwbare beschikbaarheid van voldoende energie voor ons bedrijfsvoering, direct maar versterkt in de directe toekomst. Wij volgen de mogelijkheden die gemeente Medemblik biedt en willen met deze mail reageren op uw conceptbeleidskader Energie.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Deze ondernemer vraagt meer ruimte voor windenergie. Dit gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	Inmiddels staat vast dat verschillende sectoren waaronder de agrarische sector op redelijk korte termijn volledig gasloos moet worden. Technisch gezien is dit ook mogelijk maar de energie alternatieven zijn ver van toereikend. De netbeheerder van stroom geeft aan dat er geen ruimte is aansluitingen te verzwaren en dat dit mogelijk ook niet gaat gebeuren. Sowieso voorlopig niet. Oplossingen om zelf energie op te wekken passen onvoldoende. Zonne-energie sluiten productie en behoefte niet op elkaar. Windenergie met een max masthoogte van 15 meter is alleen een (mogelijke) oplossing voor de kleine bedrijven met een laag energieverbruik. Aardwarmte projecten zijn juist alleen een optie voor zeer grote ondernemingen of samenwerkingsverbanden. De meeste ondernemingen in ons gemeente komen hierdoor in de problemen als geen passende oplossingen mogelijk worden gemaakt. Gezien de knelpunten in het net ligt de oplossing voor de ondernemingen in de gemeente Medemblik in het zelf voldoende energie opwekken/opslaan. De voorkeur bij opwekken moet altijd liggen bij stabiele productie zonder grote piek/dal verschillen. Hiermee kan de energie direct worden ingezet en vinden geen grote verliezen plaats door opslag en omzetting van energie. Vragen; - Kunnen er windturbines bij de bedrijven worden geplaatst? - Kan de masthoogte van windturbines worden verhoogd? (Hiermee gaat de energieproductie snel omhoog en kan	waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. Hier gaat dit beleidskader dus nu vanuit. De RES wordt in 2024 herijkt. De Westfriese gemeenten kiezen nu alleen voor wind in de RES-zoekgebieden waar ook windenergie is ingetekend. Verder geven de Westfriese gemeenten ruimte voor windmolens op de erven, met een maximale ashoogte van 15. Dit vindt deze ondernemer onvoldoende. Er was bij de vaststelling van de RES echter geen bestuurlijk draagvlak voor meer ruimte voor de opwek van windenergie. Ook geeft de provincie geen ruimte voor hogere windmolens op de erven. We staan innovaties toe op het erf en in RES-zoekgebieden, mits ze landschappelijk goed inpasbaar zijn en kunnen bijdragen in het oplossen van netcongestie.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	deze techniek voor meer bedrijven een oplossing bieden.) - Wat is er mogelijk voor energieopslag bij de bedrijven? (bied mogelijk ook oplossingen voor de toekomstige energiebehoefte van woonwijken ect. waar het net deze vraag en fluctuaties niet aankan). - Kan er beter naar (toekomstige) behoefte van de onderneming gekeken worden om te bepalen welke initiatieven/technieken wel of niet passen en gefaciliteerd moeten worden? Tot slot wil ik meegeven dat dit niet over een probleem in de toekomst gaat maar nu gebeurt. Bedrijven lopen nu vast en er moeten nu oplossingen komen om te voorkomen dat deze bedrijven zullen moeten stoppen met alle gevolgen voor werkgelegenheid, leefbaarheid, economie, ect.	
Medemblik 20 Inwoner	Hartelijk dank voor de mogelijkheid om te reageren op bovenstaande. Het document heb ik bestudeerd. Ik heb slechts twee opmerkingen: 1. Bij de omschrijvingen van de regels voor de verschillende landschappen, lijkt het mij inzichtgevend als er een soort 3D plaatjes bij gezet kunnen worden om een indruk te geven over wat er wel en niet mag.Nu komt het behoorlijk abstract over en lijkt het of er weinig mogelijk is. Heeft ZCWF, van de gemeente ook dit document ontvangen?	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De Zonnecoöperatie Westfriesland heeft inmiddels een reactie gegeven. Deze is ook opgenomen in deze zienswijze. Verder is het beleidskader nog verrijkt met scherpere kaartjes.
Medemblik 21 Inwoner	Op de uitnodiging van u om te reageren op het nieuwe beleidsplan duurzame energie het volgende. Wanneer ik het plan doorlees dan kan ik niets anders concluderen dan dat de gemeente geen duurzame energie	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	opwekking in de gemeente wil. Er staan zoveel hindernissen en drempels in het kader dat er geen rendabel initiatief mogelijk is. Het zal wachten worden tot hogere overheden zullen ingrijpen. Ik wens de gemeente veel sterkte en wijsheid met de energie transitie .	
Medemblik 22 Inwoner	Stimuleren van programma's rond Aardwarmte.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader.
Medemblik 23 Windcoöperatie	Los van het beleidskader, willen wij opmerken dat wij ons als Westfriese Windmolencoöperatie zorgen maken over het nagenoeg ontbreken van zoekgebieden voor windenergie in Westfriesland. Wij hopen dat er met RES 2.0 (en RES 3.0 etc.) meer mogelijkheden komen. De eenzijdige insteek op zonne-energie betekent dat wij een enorme piekbelasting gaan organiseren. Een goede verhouding van zon en wind is essentieel met het oog op de netwerkproblematiek, maar ook om met name in het donkere seizoen voldoende duurzame energie op te wekken. Ook financieel is wind op land een goede keuze. De opgave voor duurzame energieopwekking is enorm. Om de ambitie van het Westfries Energiekompas waar te maken is in onze ogen een grote rol weggelegd voor windenergie. Hierbij onze reactie op het beleidskader windenergie. - Wij staan niet achter de minimale afstand van 600 meter. Veel logischer is het om de minimale afstand te koppelen aan de maatvoering van de molen. Voor	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De reactie gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. In de RES is besloten een minimale afstand van 600 meter af te spreken van woningen tot grote windturbines. Hier gaat dit beleidskader dus nu vanuit. De RES wordt in 2024 herijkt. Op de erven staan we windmolens tot een ashoogte toe van maximaal 15 meter, conform provinciale regelgeving.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	kleinere molens kan gewerkt worden met een kortere afstand, voor heel grote molens is juist een grotere afstand aan te bevelen. - Het plaatsen van windmolens langs grootschalige infrastructuur is een landschappelijk gezien goede optie, maar er zijn in onze ogen daarbuiten ook goede mogelijkheden voor een goede inpassing. Wij zien dus graag dat hier ruimer naar wordt gekeken. Het gaat om maatwerk.	
Medemblik 24 Stichting	De Stichting Opmeer/West-Friesland Denkt Mee is van mening dat dit beleidskader Wind- en Zonne-energie West-Friesland niet kan worden vastgesteld. De Stichting is van mening dat het Beleidskader onjuist, onvolledig en misleidend is. Als burger moet je kunnen vertrouwen op een overheid die transparant is en zegt wat ze doet en doet wat ze zegt. We zien dat daarvan op dit moment wordt afgeweken. - Het (historische) landschap van West-Friesland wordt gezien als waardevol met haar landelijke, natuurlijke en cultuurhistorische karakter (zie onder andere de Toekomstvisie van gemeente Opmeer). - Zon op dak heeft de voorkeur is besloten in de gemeenteraden van West-Friesland. Aan beide uitgangspunten wordt volledig voorbijgegaan in dit beleidskader. Grote delen van het West-Friese landschap dreigen te worden opgeofferd aan grote zonneparken die een industriële uitstraling hebben zonder dat er een dwingend beleidskader ligt voor de realisatie van zon op dak. Kortom, u zegt het een en doet het ander! Hieronder zetten we dat nader uiteen.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. In 2021 is de RES door de gemeenteraden vastgesteld. Deze gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. De RES gaat er vanuit dat 30% van de te realiseren duurzame opwek is te realiseren via zon op dak. Hierbij wordt uitgegaan van gebruik van 45% van het dakpotentieel aan grote daken in Westfriesland. Het aanbrengen van zonnepanelen op daken is vergunningsvrij, en daarom geen onderwerp in dit beleidskader. We hebben een aantal van de opmerkingen uit deze reactie naast het conceptbeleidskader gelegd. Hier zijn nog een aantal tekstuele aanvullingen uit voortgekomen.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	1. De klimaatdoelen bereiken zonder landschap op te offeren In het concept Beleidskader en in de presentaties bij de gemeenten laat u als gemeenten alleen maar foto's zien van landschappen en mooie landelijke woningen en stolpboerderijen, zonder zonneparken in deze foto's. Kennelijk is ons landschap de kernwaarde van West-Friesland, en daar zijn we het mee eens. In de RES is vastgelegd dat bij de zonne-energie opwekking de voorkeursvolgorde van de Zonneladder wordt gevolgd. Uit de zogenaamde Zonnebrief van minister Jetten aan de tweede kamer (20 mei 2022) hierover bijgevoegde quote: 'Bovenaan staat zon-pv op gebouwen en andere objecten en onbenutte terreinen in de gebouwde omgeving; daarna volgt zon-pv op restgronden buiten de bebouwde omgeving (zoals op geluidswallen en parkeerterreinen); als laatste volgt dan zon-pv op functionele gronden (landbouw en natuur).' Dit betekent dat de voorkeursvolgorde leidend is bij het verkennen van de mogelijkheden voor zon-PV. Het is aan provincies en gemeenten om hierin 'regie te nemen', schrijft de minister. Hij constateert dat de RES-regio's 'daar soms moeite' mee hebben. Grondgebonden zonnesystemen zonder dubbelfunctie vindt het kabinet 'in principe ongewenst'. Het kabinet pleit voor 'slimme locatiekeuzes', zoals rijksgronden, waterzuiveringsinstallaties en spoorwegbermen. Daarnaast is zon-pv combineerbaar met landbouw, recreatie of opslag met batterijen. Een 'nationale instructieregel' geeft gemeenten en provincies bij vergunningverlening en omgevingsplannen de mogelijkheid te sturen op multifunctioneel ruimtegebruik.	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	Zonder multifunctioneel ruimtegebruik 'in de basis' geen vergunning, aldus de minister. Deze uitgangspunten van het Rijk worden niet of maar heel zijdelings genoemd in de gepresenteerde beleidsuitgangspunten voor West-Friesland. Het Klimaatakkoord van Parijs zegt: geen landbouwgrond opofferen. Het Nationaal Klimaat akkoord zegt: gebruik de zonneladder. De gemeenteraden van West-Friesland hebben besloten: voorkeur voor Zon op Dak. De titel 'Beleidskader wind- en zonne-energie' dekt niet de lading. Het zou moeten heten: Beleidskader wind- en zonne-energieparken West-Friesland of er moet een stevige inhoudelijke aanpassing komen en ook andere vormen van zonne-energie (bijvoorbeeld zon op dak) benoemen. Van de lezer wordt verwacht de RES-opgave te kennen? - Een korte samenvatting van de opgave voor West-Friesland zou je mogen verwachten. - Doel is 700 GWh duurzame opwek in West-Friesland in 2030. Er is al 230 GWh gerealiseerd, dus nog te realiseren: 470 GWh extra duurzame opwek in 2030. - Daarna benoeming van het bestaan van de zonneladder en de voorkeur voor zon op dak. - Benoem vervolgens het potentieel in de regio voor zon op dak (zie zonnedakje.nl). Hoe gaan we dat potentieel benutten? - En pas als blijkt dat de realisatie van de opgave niet wordt gehaald moet er een back-up scenario zijn voor wind- en zonne-energie op land. Beleidsuitgangspunten	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	vaststellen voor het plaatsen van zonneparken en windturbines in de zoekgebieden zijn uiteraard zinvol maar het gepresenteerde voorstel is, zoals gezegd, onjuist, onvolledig en misleidend. En niet de enige en juiste manier om de klimaatdoelen te halen. **2. Onze biodiversiteit verdwijnt door zonneparken** In veel delen van het land wordt de eis neergelegd dat de biodiversiteit niet mag worden aangetast bij welke activiteit dan ook. Dit staat in schril contrast met de communicatie vanuit onze gemeenten. De West-Friese gemeenten doen het voorkomen alsof percelen met zonneparken door middel van het voorliggende beleidskader biodiverser zouden worden! Uit meerdere studies is naar voren gekomen dat het vol zetten van landbouwgrond met zonnepanelen desastreuze gevolgen heeft voor de bodemkwaliteit en CO2 opname. En dus desastreuze gevolgen heeft voor de biodiversiteit. Uit recent onderzoek van de Universiteit van Wageningen bij het Waterschap Scheldestromen gebleken dat onder een dek van zonnepanelen niets groeit en dat na een aantal maanden vruchtbare grond wegspoelt. Alleen als de panelen voldoende hoog en met voldoende tussenruimte worden neergezet krijgt de beplanting nog voldoende licht om te groeien. We hebben geconstateerd dat de gemeenten geen onderzoek hebben gedaan naar de huidige biodiversiteit, flora en fauna in de RES-gebieden. Zijn de lokale natuurbeschermingsorganisaties betrokken geweest en is de nationale databank voor flora en fauna betrokken (NDFF: https://www.ndff.nl)? We hebben als Stichting de nationale databank voor flora en fauna geraadpleegd voor het RES gebied bij de Westerboekelweg	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	in Opmeer. De resultaten worden momenteel door een deskundige geanalyseerd. We zullen hierover binnenkort publiceren. Belangrijk, want al jaren worden nesten van weidevogels geteld en geregistreerd bij Agrarisch natuur beheer. Er zijn veel broedsels van weidevogels, zoals kieviten. Het creëren van kruidenrijk grasland gaat hier niet werken om de simpele reden dat hier de grond te rijk is. Ook heeft het geen zin om te zaaien op een strook waar gereden gaat worden. Kruidenrijk grasland kan niet tegen betreding en verdichting van de grond. Op rijke grond (rijk aan voedingsstoffen en organische stof) groeit veel kweekgras, brandnetels, zuring, paardenbloem, varkensgras. Ook mooi maar niet wat men beweert dat er gaat groeien. Men geeft aan dat de rietvegetatie, wat in de walkanten gepland staat, de zonnepanelen gaat onttrekken aan het zicht. Dat is niet waar. De sloot ligt volgens de aangeleverde informatie 1.30 meter onder het maaiveld. Rietvegetatie wordt 2 meter hoog en de panelen komen tot 1,50 meter boven het maaiveld. Je blijft de panelen altijd zien. Als je poelen gaat aanleggen komt daar uiteraard leven op af. Dat is een verrijking van wat er nu is, omdat de poelen er nu niet zijn. Dit geldt ook voor het afschuinen van de walkanten, dat geeft ook een meerwaarde aan het landschap qua biodiversiteit. Dit geldt ook voor het aan te leggen struweel. Struweel planten om de zonnepanelen niet te kunnen zien? Struweel wordt hoger dan 1.50 meter. Maar dat betekent dat we de horizon niet meer kunnen zien. Dus aantasting van de zichtlijnen in het historische West-Friese landschap.	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	3. Inspanningsverplichting is veel te vrijblijvend In de algemene uitgangspunten voor zonneparken worden algemene landschappelijke kenmerken genoemd waar initiatieven rekening mee moeten houden. Verder volgen nog een aantal aanbevelingen waarvoor een inspanningsverplichting wordt gevraagd maar zonder resultaatgarantie. Een ontwikkelaar van zonneparken doet niet zoveel met een aanbeveling zoals: 'denk na over innovaties, kijk naar alternatieve vormen van, ontwikkel samen met ecologische en cultuurhistorische kansen', zonder dat daar minimale verplichtingen aan vast zitten. Een ontwikkelaar heeft maar één doel en dat is snel maximaal rendement. Zonder minimale resultaatverplichting worden alle genoemde aanbevelingen alleen gebruikt als window-dressing voor de besluitvorming in de gemeenteraden en is dit misleidend voor de inwoners. Naast de algemene uitgangspunten en aanbevelingen zijn dus ook minimale verplichtingen (MET resultaatverplichting) noodzakelijk om op te nemen in de beleidsuitgangspunten voor behoud/verbetering van biodiversiteit, grondkwaliteit en leefomgeving. Daarnaast willen we wijzen op te noodzakelijkheid om afspraken te maken over het verwijderen van alle aangebrachte (technische) voorzieningen na afloop contract, en vooraf of gedurende de looptijd van de vergunning de opruimkosten alvast betalen. **4. Geef bedrijven voorrang met hun daken voor aansluiting op stroomnet** We gaan uit van minimaal 600 panelen op een gemiddeld bedrijfsdak. Op een hectare weiland passen ongeveer 3.000 zonnepanelen. Elke hectare zonneweide blokkeert daarmee ongeveer 6 bedrijven om hun duurzaamheidsopgave te realiseren. Bedrijven kunnen dus niet verduurzamen door de	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	aanleg van zonneweides: 5 hectare zonnepark blokkeert de toegang en verduurzaming van gemiddeld 30 bedrijven. Dit is niet goed voor de economie en de kostprijs van producten en diensten. Hoe zit het precies? Dat leggen we hieronder uit. De gemeenten gebruiken zonnedakje.nl (www.zonnedakje.nl) om het potentieel voor zon op dak te berekenen. Hieruit blijkt dat het potentieel bruikbare dakoppervlak voor zonnepanelen voor West-Friesland voldoende is voor de opwek van minimaal 1.200 GWh per jaar. Meer dan 1.000 bedrijven staan in de wachtrij bij Liander om duurzame elektriciteit te mogen leveren, in Nederland meer dan 6.000 bedrijven. Het netwerk van Liander moet uitgebreid worden om de duurzaam opgewekte stroom te kunnen verwerken. Waar die stroom opgewekt wordt maakt niet uit, maar opwek bij voorkeur zo dicht mogelijk bij gebruiker (zie website van Liander). Dit betekent dat zon op dak en zonneweides met elkaar in concurrentie zijn om aangesloten te worden op het netwerk van Liander. Nu is het 'Wie het eerst komt die het eerst maalt'. Het is noodzakelijk dat gemeenten en provincie deze afspraak wijzigen. Bedrijven die zon op hun dak willen leggen en verduurzamen moeten voorrang krijgen op zonneparken. Alle netwerkbedrijven in Nederland zijn eigendom van de Nederlandse overheid. Veelal Provincies en gemeenten. Dat betekent dat een gemeente en provincie verantwoordelijk zijn voor het handelen van de netwerkbedrijven en dat de West-Friese gemeenten veel meer directe invloed hebben op de keuzes van Liander dan ze laten zien. Prioriteit geven aan het aansluiten van bedrijven die met zonnepanelen op hun dak willen verduurzamen is dus een keuze waarop het Pact van West-Friesland grote invloed kan hebben. En dat de keuzes van de Nederlandse gemeenten tot nog toe ervoor hebben gezorgd dat we in Nederland 6.000 bedrijven hebben die niet aangesloten kunnen worden. Dat overkomt ze	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	niet maar is het gevolg van de afspraken die Provincies en gemeenten met Liander hebben gemaakt. **5. Hoe gaat de gemeente clustering van zonneparken tegen?** Grote Zonneparken hebben een industriële uitstraling en vormen een landelijk gebied om tot een gebied met een stedelijk karakter. In de landschappen van West-Friesland zijn monumentale bouwwerken aanwezig. Denk aan molens, stolpboerderijen, beschermde dorpsgezichten, etc. Hoe gaat dit beleidskader ervoor zorgen dat de gemeenten geen clustering van vergunningaanvragen moeten gaan goedkeuren? Met clustering bedoelen we dat aansluitende perceeleigenaren vergunning gaan aanvragen. Gezamenlijk kunnen dan grote zonneparken ontstaan. **6. Democratie? Inwoners zijn niet betrokken bij keuzes** Waar het voorliggende beleidskader door gemeenten wordt gezien als de afronding van deze fase van de RES-opgave denken veel burgers dat dit begin is van inspraak en participatie. Deze discrepantie in verwachtingen zorgt voor een verlies in vertrouwen in de politiek en het bestuur van de gemeente. 'Het is al besloten' is dan ook veel gehoorde kritiek. De gemeenten hebben een enquête gehouden onder de inwoners van West-Friesland. De gemeenten schermen met de term dat dit een representatieve selectie van inwoners is. Het is echter maar zeer de vraag of de inwoners van West-Friesland het ook representatief vinden? Een klein deel van de inwoners heeft de enquête in gevuld. Daarnaast zijn de vragen als gesloten en suggestief ervaren.	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	Daarbij komt dat er geen informatie is gegeven over de respons noch over de resultaten per gemeente. We zijn daar zeer in geïnteresseerd. Inmiddels zijn er meer inwoners die onze petitie tegen zonneparken hebben ondertekend, dan inwoners die de enquête hebben ingevuld. **7. Wie gaat er geld aan verdienen?** Wie gaat er met het geld vandoor? Het beleidskader gaat in deze vorm niet voorkomen dat de grote commerciële aanbieders van zonneparken veel geld gaan verdienen aan zonneparken die met subsidie vanuit onze belastingcenten worden opgezet. De gemeenten hebben beloofd dat de inwoners er beter van worden. Het concept beleidskader geeft geen enkele garantie dat dit gaat lukken. De gemeente streeft bij de realisatie van zonneparken naar vijftig procent lokaal eigendom. Onduidelijk is wat wordt bedoeld met 'lokaal'. Onder het motto: 'Onze inwoners en ondernemers kunnen meebeslissen over het project en over een deel van de opbrengsten. Zo werken we samen met hen aan een duurzame gemeente.' Eigendom betekent meestal ook dat er een investering gedaan moet worden door de inwoners en ondernemers, bij 50% eigendom waarschijnlijk ook 50% van de investering. Is dat lokaal op te brengen? Kunnen inwoners met een gemiddelde of krappe beurs zo'n investering doen? Wat denken van niet. Daarnaast is een investering in een zonnepark of energie coöperatie een vorm van beleggen. De gemeenten maken op deze wijze feitelijk reclame voor het beleggen van geld. Dan	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	moet u ook waarschuwen voor de risico's. De standaard waarschuwingszin van de AFM en andere verplichtingen zouden dan van toepassing zijn. Snel voorbijgaan aan de financiële risico's voor inwoners ligt niet in lijn van de zorgvuldigheid die je van een overheid mag verwachten. Uit onderzoek van de Vereniging Eigen Huis is gebleken dat zonneparken zorgen voor enorme daling van de waarde van woningen in de directe omtrek van 1 km van deze zonneparken. Hoe wordt rekening gehouden met dit feit in de compensatie van de betrokken omwonenden? **Bijlage** **Opmerkingen en vragen per bladzijde van concept Beleidskader** **Bladzijde 4** *'Om dat doel te behalen, moet de elektriciteitsvoorziening worden verduurzaamd met onder meer wind- en zonneparken'.* Volgens ons moet dat zijn: 'Om dat doel te behalen, moet de elektriciteitsvoorziening worden verduurzaamd met onder meer wind- en zonne-energie'. *'De ontwikkeling van wind- en zonneparken vraagt meer ruimte dan de huidige energievoorziening (van onzichtbare naar zichtbare energiebronnen).'* Hier zou moeten staan: 'De opwekking van duurzame energie door middel van wind- en zonne-energie vraagt meer ruimte dan de huidige wijze van energieopwekking (van onzichtbare naar zichtbare energiebronnen).' Vervolgens zou er eerst iets moeten worden gezegd over de uitgesproken voorkeur voor opwek van zonne-energie middels het plaatsen van zonnepanelen op daken.	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	'De beschikbare ruimte is schaars en vraagt om kaders hoe hiermee om te gaan.' Dat maakt het bijzonder dat het bestaande deel van industrieterrein De Veken in Opmeer niet is aangewezen als RES-zoekgebied. **Bladzijde 6** *Stroomschema* Op pagina 6 staat een stroomschema. De uitleg hiervan staat echter op pagina s 14-27. Dat is niet logisch voor de lezer. In het stroomschema wordt verwezen naar 'zie verordening H5' maar er wordt niet verklaard wat dit inhoudt. **Bladzijde 8** '*Minimale afstand van 600 meter tussen woningen/kwetsbare gebouwen en windturbines.'* Wat zijn kwetsbare gebouwen? Bedoelt u minimale afstand van 600 meter tot woningen etc.? *'Behoud van de kenmerkende openheid, zichtlijnen en doorzichten door het hanteren van een maximale hoogte en plaatsing buiten zichtvelden'.* Bedoelt u plaatsing buiten zichtlijnen? Welke maximale hoogte bedoelt u? Eerder heeft u genoemd 1,50 meter. *Paragraaf 3. Algemene uitgangspunten voor wind- en zonne-energie* Geen woord over de zonneladder en de voorkeur voor zon op dak. Ook niets over het gebruik van grote bedrijfspanden en daken, parkeerplaatsen etc. Alles direct richting zonneparken.	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	'Initiatieven voor zonne-energie (behoudens initiatieven gericht op zelfvoorziening; zie hiervoor 3.2) vinden uitsluitend plaats in de zoekgebieden voor zonne-energie uit de geldende RES.' Waarom is het bestaande deel van industrieterrein de Veken geen onderdeel van het RES-zoekgebied? Dat zou aansluiting op het netwerk ook versnellen. *'Behoud of versterken van bestaande landschappelijk kenmerkende structuren zoals kavelstructuren.'* Dit is het makkelijkst te realiseren door er geen zonneparken toe te staan. Hoe ziet men dit anders voor zich? *'Behoud van de schaal van het landschap.'* Wat wordt hiermee bedoeld? *'Behoud van de kenmerkende openheid, zichtlijnen en doorzichten door het hanteren van een maximale hoogte en plaatsing buiten zichtvelden.'* Een zichtlijn is een denkbeeldige lijn zonder obstakels, zodat langs deze lijn gekeken kan worden. Wordt hier dus bedoeld dat zonneparken niet zichtbaar mogen zijn? *'Behoud van rust in het landschap door rust aan te brengen in de vormgeving van de panelen.'* De panelen zijn rechthoekig of vierkant van vorm, aan die vormgeving valt echt niets te veranderen. Als je de rust wilt behouden is de oplossing om er geen zonnepark te plaatsen. *'Versterk bestaande groenstructuren en recreatieve routes.'* Hoe ziet u dit voor zich?	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	Bladzijde 9 *'De aanbevelingen hieronder gelden als inspanningsverplichting bij het uitwerken van initiatieven indien op de betreffende locatie relevant'.* Een inspanningsverplichting is altijd snel getekend, maar als de inspanning niet tot het gewenste resultaat leidt is wel voldaan aan de 'verplichting' **Bladzijde 9 en 12** *'Geef bodem en flora ruimte door afstand tussen panelen en het maaiveld aan te houden.'* Dit lukt altijd, want 1 mm voldoet ook aan deze definitie. Hoe groot moet deze afstand zijn? *'Zorg voor extensieve beplanting onder de panelen, waarbij het uitgangspunt een homogene mix van planten is.'* Wat bedoelt u met extensieve beplanting? Onderhoudsarm? Wat bedoelt u met een homogene mix? Er zal alleen wat gras groeien, mits de afstand tussen de panelen groot genoeg is. Uit onderzoek blijkt dat dit ook vanzelf gaat omdat er weinig meer groeit onder de panelen (zie onderzoek van WUR). *'Wees terughoudende met de oost-west opstellingen. Gebruik deze opstelling op gronden die geen (toekomstige) waarde hebben voor natuur of landbouw, bijvoorbeeld braakliggende grond op een bedrijventerrein.'* Terughoudend is geen kader. Mag het wel of mag het niet? Wie bepaalt wat waardevolle gronden zijn? En waarom moet je daarop terughoudend zijn met Oost-West opstellingen?	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	'Ontwikkel zonneparken samen met recreatieve, ecologische, cultuurhistorische en landschappelijke kansen en kwaliteiten.' Dit zijn stevige tegenstellingen. Hoe ziet u dit voor zich? Heeft u hiervan een goed voorbeeld uit Nederland of het buitenland? *'Denk na over innovaties die bijdragen aan het oplossen van netcongestie. Innovaties die goed landschappelijk ingepast kunnen worden, staan gemeenten toe.'* Waar denkt men dan bijvoorbeeld aan? Hoogspanningsleidingen, batterijopslag compound, waterstoffabriek? **Bladzijde 11** *'Plaats de microturbines of zonnevelden op voldoende afstand van beschermde cultuurhistorisch of landschappelijk waardevolle elementen en structuren zoals karakteristieke waterlopen, dijken en archeologische of aardkundige monumenten.'* Wat verstaat u onder voldoende afstand? We missen hierbij de monumentale bouwwerken, waaronder woningen en gebouwen. Graag toevoegen. **Bladzijde 17, 19, 21 en 24** *'Zonnevelden worden in combinatie ontwikkeld met een recreatieve voorziening voor mensen die in de buurt van het zonneveld wonen en werken.'* Hoe ziet u dit voor zich? Heeft u een goed voorbeeld? We kunnen ons niets voorstellen van recreëren tussen zonnepanelen. En de eigenaren zullen bang zijn voor vandalisme en vernieling van de zonnepanelen. Zonnevelden zullen juist ten koste gaan van recreatie en toerisme. En de groei van toerisme verminderen. **Bladzijde 24**	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	'Vul restruimtes helemaal in.' Wat is een restruimte? Kunt u dit nader omschrijven? *'Sluit aan op de maat en schaal van de infrastructuur.'* Wat bedoelt u met deze zin? Welke infrastructuur bedoelt u? De wegen, de waterlopen, het netwerk van Liander? *'Bij plaatsing van zonnepanelen dient aandacht gegeven te worden aan de relatie met erf en omgeving. Dit kan onder andere door het strategisch plaatsen van landschappelijk groen.'* Dit punt begrijpen we niet. Het historische Westfriese landschap kenmerkt zich juist door de grote openheid van het historische landschap en de aantrekkelijke doorkijkjes naar een open landschap. Het plaatsen van groen belemmert de openheid en doorkijkjes. *'Zonnevelden sluiten aan op bedrijventerreinen/woonkernen. Zij zorgen voor een zachte overgang van het bedrijventerrein/woonkern naar het open landschap door onder andere het toepassen van beplanting en recreatieve routes tussen het buitengebied en bedrijventerrein/woonkern.'* Hoe zorgt een zonneveld voor een zachte overgang naar het open landschap? De tekening laat zien dat alle dorpen ingesloten worden door zonnevelden! *'Zonnevelden worden ontwikkeld in combinatie met een recreatieve voorziening voor de mensen die in de buurt van het zonneveld wonen en werken.'* Waar denkt u dan aan? Een wipkip? Een schommel met uitzicht op een zonneveld? Of is dit slechts een escaperoute voor de eis van het Rijk voor multifunctioneel gebruik?	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	'Bij plaatsing van zonnepanelen in een dorpslint dient rekening gehouden te worden met de schaal van het erf en doorzichten tussen gebouwen.' Wat betekent dit concreet? Moeten zonnepanelen juist in de doorzichten geplaatst worden? Of niet? *'Sluit nabij NNN-gebieden aan met blauwgroene structuren die de waarden behorend bij de NNN-kwalificatie versterken.'* Wat staat hier en wat wordt ermee bedoeld? *'Zorg voor een toename van de biodiversiteit van het zonneveld als geheel.'* Graag verwijzen we naar dit onderzoek https://www.atlasnatuurlijkkapitaal.nl/nieuws/grote-grondgebonden-zonneparken-beinvloeden-bodem-en-bodemleven **Bladzijde 29** '*De omvang van de opstelling voor zonne-energie.'* De omvang mag 5 of 10 ha zijn bij een dorpslint. Het lijkt niet de bedoeling dat meerdere percelen/perceeleigenaren ieder 5 of 10 ha zonnevelden plaatsen in 1 dorpslint, en daardoor toch een groot veld ontstaat. Graag deze mogelijkheid uitsluiten in het beleidskader. '*Onverminderd artikel 6.3 kunnen GS …..'* Wat bedoelt u met artikel 6.3? Graag duidelijker aangeven. *'Locatie is niet aansluitend op een reeds bestaande opstelling'.* Wat is de definitie van 'niet aansluitend'? Wat is niet aansluitend? 1 meter, 10 meter, 50 meter?	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	'Het bepaalde in sub a, b en c is niet van toepassing op het oprichten van een of meer opstellingen voor zonne-energie op locaties die in gebruik zijn als nutsvoorziening, voor de waterhuishouding, het telecommunicatieverkeer, het openbaar vervoer of infrastructuur voor het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer, niet zijnde leidingtracés voor gas of elektriciteit.' Wat staat hier en wat wordt ermee bedoeld? Graag duidelijker taalgebruik. *'Stimuleringsgebieden zonne-energie, alleen geldend voor het landelijke gebied.'* Wat zijn Stimuleringsgebieden? Wat zegt dat over de status van zo'n gebied?	
Medemblik 25 Inwoner	Hierbij doe ik een aantal voorstellen inzake het "Beleidskader wind- en zonne-energie Westfriesland" Bij punt 3.2. Algemene uitgangspunten wind en zon ten behoeve van zelfvoorzienendheid ondernemers. Mijn voorstel: Microtubines en/of zonnepanelen kunnen ook worden geplaatst wanneer een groep deelnemers hierdoor zelfvoorzienend voor eigen gebruik kan worden. De opgewekte elektriciteit kan dus ook door anderen dan de betreffende ondernemer, b.v. in de vorm van een coöperatie, worden verbruikt. De voorwaarde: Er aantoonbaar geen of ontoereikend mogelijkheden (technisch, juridisch en/of financieel-economisch) zijn voor de realisatie van het benodigde vermogen op dakoppervlaktes. Deze vervalt bij de plaatsing van microturbines. Reden: Microturbines kunnen niet op het dak worden geplaatst. Daarnaast hebben microturbines het voordeel dat zij ook in de het donkere jaargetijde opbrengst genereren.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het beleidskader staat een collectieve aanvraag van ondernemers niet in de weg, mits het verder voldoet aan de kaders en richtlijnen zoals genoemd. Met dit beleidskader willen we zon op dak stimuleren. Onderbouwd kan hiervan worden afgeweken zoals genoemd in het beleidskader. Verder staan we alleen duurzame opwek op het bouwvlak toe zoals genoemd in het beleidskader. En, volgen we het provinciale beleid dat windmolens op het erf een maximalel ashoogte hebben van 15 meter.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeente Medemblik
	Verdere voorstellen: Microturbines kunnen ook worden geplaatst buiten de begrenzing van het agrarische bouwblok, dit tot een afstand van 30 meter gerekend vanaf de grens van het bouwblok. Microturbines kunnen worden geplaatst op maximaal 50 meter vanaf de bebouwing. Reden: Ook microturbines hebben om zich heen vrije ruimte nodig en zij verstoren het landschap nauwelijks. En: Er mag maximaal 1 microturbine met een maximale ashoogte van 20 meter of 1 zonneveld per bouwvlak worden geplaatst. Dit in plaats van 15 meter ashoogte. Verdere toelichting: Het voordeel van kleinschalige opwekking van elektriciteit is dat de financiële opbrengsten bij een veel grotere groep mensen terecht komen dan wanneer er sprake is van grootschalige opwekking.	

Gemeenten binnen de SED-organisatie: Stedebroec, Enkhuizen, Drechterland.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
Reactie 1 Stede Broec inwoner	Graag zouden wij als bewoner zien dat er meer wordt meegedacht over het opladen van auto's. Diverse gemeenten bieden mogelijkheid tot plaatsen van kabelgoten jn de trottoirs om thuis opladen via de eigen zonnepanelen mogelijk te maken. Helaas is dat hier (Stedebroec) nog steeds niet mogelijk en rijdt ondergetekende nog steeds met een diesel terwijl ik anders elektrisch had gekozen.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader. In andere trajecten binnen de gemeente Stede Broec zullen wij deze suggestie in overweging nemen.
Reactie 2 Stede Broec	Graag zouden wij als bewoner zien dat er meer wordt meegedacht over het opladen van auto's. Diverse gemeenten bieden mogelijkheid tot plaatsen van kabelgoten jn de trottoirs om thuis opladen via de eigen zonnepanelen mogelijk te maken. Helaas is dat hier (Stedebroec) nog steeds niet mogelijk en rijdt ondergetekende nog steeds met een diesel terwijl ik anders elektrisch had gekozen.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
		reikwijdte van dit beleidskader. In andere trajecten binnen de gemeente Stede Broec zullen wij deze suggestie in overweging nemen.
Reactie 1 Drechterland Inwoner	Beleidsuitgangspunten vaststellen voor het plaatsen van zonneparken en windturbines in de zoekgebieden zijn uiteraard zinvol maar het gepresenteerde voorstel is m.i. te beperkt. In de RES is vastgelegd dat bij het plaatsen van zonne-energie opwekking de voorkeursvolgorde van de zonneladder wordt gevolgd. Uit de zgn zonnebrief van minister Jetten aan de tweede kamer hierover onderstaande quote; “Bovenaan staat zon-pv op gebouwen en andere objecten en onbenutte terreinen in de gebouwde omgeving; daarna volgt zon-pv op restgronden buiten de bebouwde omgeving (zoals op geluidswallen en parkeerterreinen); als laatste volgt dan zon-pv op functionele gronden (landbouw en natuur). Dit betekent dat de voorkeursvolgorde leidend is bij het verkennen van de mogelijkheden voor zon-PV. Het is aan provincies en gemeenten om hierin 'regie te nemen', schrijft de minister. Hij constateert dat de RES-regio's 'daar soms moeite' mee hebben. Grondgebonden zonnesystemen zonder dubbelfunctie vindt het kabinet 'in principe ongewenst'. Het kabinet pleit voor 'slimme locatiekeuzes', zoals rijksgronden, waterzuiveringsinstallaties en spoorwegbermen. Daarnaast is zon-pv combineerbaar met landbouw, recreatie of opslag met batterijen. Een 'nationale instructieregel' geeft gemeenten en provincies bij vergunningverlening en omgevingsplannen de mogelijkheid te sturen op multifunctioneel. Zonder multifunctioneel ruimtegebruik 'in de basis' geen vergunning, aldus de minister.” Deze uitgangspunten van het Rijk worden niet of maar heel zijdelings genoemd in de gepresenteerde beleidsuitgangspunten voor Westfriesland.	**Het beleidskader wordt als volgt aangepast:** in hoofdstuk 3 zullen we ook de volgende richtlijnen opnemen als voorbeeld waarop kan worden getoetst: - de Kwaliteitsimpuls zonneparken - de Richtlijnen van de Universiteit Wageningen (WUR) voor vergroten biodiversiteit zonneparken De suggesties die u opnoemt staan ook benoemd in deze richtlijn. De reden dat wij dit opnemen als inspanningsverplichting en niet als eis is dat we op deze manier meer maatwerk kunnen leveren per gebied. De opmerkingen over de zonneladder en de voorkeur

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	Uit meerdere studies is naar voren gekomen dat het volzetten van landbouwgrond met panelen desastreuze gevolgen heeft voor de grondkwaliteit en CO2 opname. Recent is uit onderzoek van de Universiteit van Wageningen bij het Waterschap Scheldestromen gebleken dat onder een dek van zonnepanelen niets groeit en dat het na een aantal maanden een modderbende wordt waardoor vruchtbare grond wegspoelt. Alleen als de panelen voldoende hoog en met voldoende tussenruimte worden neergezet krijgt de beplanting nog voldoende licht krijgt om te groeien. In de algemene uitgangspunten voor zonneparken worden algemene landschappelijke kenmerken genoemd waar initiatieven rekening mee moeten houden. Verder volgen nog een aantal aanbevelingen waarvoor een inspanningsverplichting wordt gevraagd maar zonder resultaatgarantie. Een ontwikkelaar doet niet zoveel met een aanbeveling zoals; denk na over innovaties, kijk naar alternatieve vormen van, ontwikkel samen met ecologische en cultuurhistorische kansen zonder dat daar minimale verplichtingen aan vast zitten. Een ontwikkelaar heeft maar één doel en dat is maximaal rendement en zonder minimale resultaatverplichting worden alle genoemde aanbevelingen alleen gebruikt als windowdressing. Naast de algemene uitgangspunten en de aanbevelingen zijn dus m.i. ook minimale verplichtingen (MET resultaatverplichting) noodzakelijk om op te nemen in de beleidsuitgangspunten voor behoud/verbetering biodiversiteit, grondkwaliteit en leefomgeving. Te denken valt aan; 1) Minimale vrije ruimte tussen panelen 2) Vrije ruimte per hectare voor natuur bv 30% (los van toevoerwegen en voorzieningen) 3) Plaatsen van voldoende heggen rondom en als afscheiding 4) Verwijderen alle aangebrachte (technische) voorzieningen na afloop contract. (geldreservering)	voor zon gaan niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. De RES gaat er vanuit dat 30% van de te realiseren duurzame opwek is te realiseren via zon op dak. Hierbij wordt uitgegaan van gebruik van 45% van het dakpotentieel aan grote daken in Westfriesland. Dit beleidskader vloeit voort uit de besluitvorming binnen de RES. De RES wordt in 2024 herijkt. Het aanbrengen van zonnepanelen op daken is meestal vergunningsvrij, en daarom geen onderwerp in dit beleidskader.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	5) Voldoende waterberging om uitspoeling door de verharding te voorkomen. 6) Geen onderbreking groene scheg en/of ecologische verbindingsstructuur	
Reactie 2 Stedebroec Inwoner	In het kader lees ik dat er mbt windmolens als norm een minimum afstand van 600 meter ten opzichte van bebouwing wordt aangehouden. Waar is deze norm op gebasseerd? In Duitsland is de minimum afstand 1000 en in Frankrijk 1500 meter. Dit om oa gezondheid en woongenot te waarborgen. Kan de gemeente garanderen dat er bij een afstand van 600 meter geen geluidsoverlast is bijvoorbeeld? De verwachting is dat er in 2023, nieuwe landelijke regels komen ten aanzien van de minimale afstandsnormen. Gaat de gemeente aansluiten bij deze normen? Als ik de vakinhoudelijke discussies een beetje lees, behoorlijk meer worden als de 600 meter norm. Waarom hanteert de gemeente dat toch 600 meter. Ik vind dat de gemeente, met de gezondheid van haar inwoners in het achterhoofd, in dit geval het zekere voor het onzekere moet nemen en deze 600 meter norm moet oprekken naar ook minimaal 1000 meter of een x aantal keer de tiphoogte van de windmolen. In Nederland zijn de regels ten aanzien van de afstandsnorm op dit zo moment ongeveer het minst streng van heel Europa.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De reactie gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. Hier was de 600m grens een onderdeel van. Hier gaat dit beleidskader dus nu vanuit. De RES wordt in 2024 herijkt. Als er landelijke regels komen, zal dit in de besluitvorming bij de herijking RES in overweging worden meegenomen.
Reactie 3 Drechterland Inwoner	Wij vinden alles prima behalve die windmolens die het karakteristieke landschap en schoonheid van het Markermeer verpesten naast dat het dieronvriendelijk is en veel te weinig oplevert. Wij zijn hier dus grote tegenstanders van!	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De reactie gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
		door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. Hier gaat dit beleidskader dus nu vanuit. De RES wordt in 2024 herijkt.
Reactie 4 Drechterland Inwoner	Dit kader focust op landschappelijke mogelijkheden. Naar mijn idee is duurzaamheid vooral ook een manier van leven. Waarom geen paragraaf over maatschappelijke effecten vanuit individuele initiatieven? Oftewel wat kunnen we nu veranderen zonder kaders en nieuw beleid? Energie is soms vrijwel gratis als wind en zon volop heersen. Een signaal om juist dan te consumeren kan helpen in het afvlakken van een piek. En omgekeerd kan een signaal dat de natuur nu niet levert helpen op die momenten spaarzaam te zijn.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader. In andere trajecten binnen de gemeenten Drechterland zullen wij deze suggestie betreffende gedrag in overweging nemen.
Reactie 5 SED Drechterland Inwoner	Naar mijn mening moet het landschap niet aangetast worden. Eerst alle daken met zonnepanelen, ook ondernemers die daar geen behoefte aan hebben maar toch verplichten om het dat beschikbaar te stellen. Windenergie als laatste optie inzetten.	Deze reactie vraag geen aanpassing van het beleidskader. In 2021 is de RES door de gemeenteraden vastgesteld. Deze gaat over op welke

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
		manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. De RES gaat er vanuit dat 30% van de te realiseren duurzame opwek is te realiseren via zon op dak. Hierbij wordt uitgegaan van gebruik van 45% van het dakpotentieel aan grote daken in Westfriesland. Het aanbrengen van zonnepanelen op daken is vergunningsvrij, en daarom geen onderwerp in dit beleidskader.
Reactie 6 Stede Broec Inwoner	Graag zouden wij als bewoner zien dat er meer wordt meegedacht over het opladen van auto's. Diverse gemeenten bieden mogelijkheid tot plaatsen van kabelgoten jn de trottoirs om thuis opladen via de eigen zonnepanelen mogelijk te maken. Helaas is dat hier (Stedebroec) nog steeds niet mogelijk en rijdt ondergetekende nog steeds met een diesel terwijl ik anders elektrisch had gekozen.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader. In andere trajecten binnen de gemeente Stede Broec zullen

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
		wij deze suggestie in overweging nemen.
Reactie 7 Drechterland Inwoner	Zonneweides zijn zonde voor kostbare grond en heel erg lelijk in het landschap. Waarom niet eerst alle daken voorzien van zonnepanelen.....	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. In 2021 is de RES door de gemeenteraden vastgesteld. Deze gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. De RES gaat er vanuit dat 30% van de te realiseren duurzame opwek is te realiseren via zon op dak. Hierbij wordt uitgegaan van gebruik van 45% van het dakpotentieel aan grote daken in Westfriesland. Het aanbrengen van zonnepanelen op daken is vergunningsvrij, en daarom geen onderwerp in dit beleidskader.
Reactie 8 Drechterland Inwoners	Is er de mogelijkheid om het zoekgebied wind bij Bovenkarspel wat uit te breiden langs de zuidzijde van de N307?	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. In 2021 is de RES door de gemeenteraden vastgesteld. Deze gaat over op welke

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
		manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek en hier zijn de zoekgebieden in vastgesteld. De RES wordt in 2024 herijkt. Als er concreet een initiatief zou komen met draagvlak van de buurt kan gekeken worden of (een uitbreiding van) het zoekgebied in de herijkte RES kan worden meegenomen.
Reactie 1 Enkhuizen Inwoner	Mooie plannen. Goed toegelicht tijdens de informatie avond. Aandachtspunt: hoe houden we de snelheid erin? Zodat we de klimaat doelen halen. En niet verzanden in oeverloze discussies? Grootste Knelpunt: capaciteit Liander. (netwerk en arbeid), kunnen de gemeentes (aandeelhouders) daar nog meer doen? Er is behoefte aan kleinschalige windmolens (voorbeeld Schagen getoond tijdens informatie avond), voor eigen gebruik (boer/tuinders) deze nog wel opnemen in het plan? roto Hoop op veel positieve feedback in de gemeenteraad!	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Bedankt voor het compliment. Erfmolens zijn inderdaad onderdeel van dit beleidskader.
Reactie 2 Enkhuizen Ondernemer	Op dit moment heeft de gemeente Enkhuizen een beleidskader opgesteld wat de rotordiameter van een boerenerfmolen beperkt tot maximaal 15 meter. Wij van WES, als leverancier van boerenerfmolens, merken dat er veel vraag is naar duidelijkheid in de wording van dit beleid, in analogie met omliggende gemeenten. Ook ervaren wij een grote vraag vanuit agrariërs uit de gemeente Enkhuizen om een maximale rotordiameter van 20,4 meter toe te staan. We willen u daardoor verzoeken om in het beleidskader een maximale rotordiameter van	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. We willen ondernemers ondersteunen om toe te werken naar een

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	boerenerfmolens van 20,4 meter toe te staan. In de bijlage vindt u een PowerPoint-presentatie met de argumentatie waarom dit zo belangrijk is. Graag komen we deze argumenten eens persoonlijk toelichten in een gesprek en zouden we, indien mogelijk, mede als spreker voor diverse agrariërs in uw gemeente inspraak willen tijdens het opstellen van dit beleidskader. Voor vragen kunt u altijd bij me terecht. Ik hoor graag van u.	energieneutrale bedrijfsvoering. Kleine windmolens tot een ashoogte van 15 meter staan we toe. We geven daarbij geen extra bepalingen voor de maximale rotordiameter. We sluiten aan op provinciale regelgeving. In het beleidskader geven we richtlijnen voor de landschappelijke inpassing, ook op de erven.

Gemeente Koggenland

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
Koggenland 1 Inwoner	Zonnepanelen worden het nieuwe asbest over 20 jaar.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Elektriciteit uit zon- en windenergie is schoner dan fossiele brandstof. Daarnaast zijn er geen bewijzen dat zonnepanelen net zo schadelijk zijn als asbest.
	Zomers is er nu al teveel energie. In de winter, als er het meeste nodig is, ik heb zelf zonnepanelen liggen, leveren ze bijna niks op.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader Er wordt vooral ingezet op zonne-energie. Voor de langere termijn wordt er gekeken naar opslag, bijvoorbeeld door het produceren van waterstof op het moment dat er veel opwek van duurzame elektriciteit is. Dit vergt nog wel de nodige aandacht, om het hele jaar door voldoende duurzame energie opwek voorhanden is.
	Lever geen kostbare landbouwgrond in voor lelijke zonnevelden.	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
		Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De reactie gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. De RES gaat er vanuit dat 30% van de te realiseren duurzame opwek is te realiseren via zon op dak. Hierbij wordt uitgegaan van gebruik van 45% van het dakpotentieel aan grote daken in Westfriesland. Hier gaat dit beleidskader dus nu vanuit. De overig opwek moet dus op een andere manier worden gerealiseerd. De RES wordt in 2024 herijkt. Wij gaan daarbij zorgvuldig om met landbouwgrond.
	Misschien een alternatief de omringdijk, helling hoek goed en uit zicht.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
		De Westfriese Omringdijk is een cultuurhistorisch waardevolle dijk en aangewezen als provinciaal monument. Het plaatsen van zonnepanelen op de Omringdijk is daarom niet wenselijk.
Koggenland 2 Inwoner	Mijn/ons verzoek; Laat de mogelijkheid van repouweren helemaal vervallen, conform het gestelde in RES 1.0. Hanteer ook bij repouweren van bestaande windturbines de minimale 600m grens.	**Het beleidskader wordt als volgt aangepast:** Er wordt aangesloten bij de Omgevingsverordening NH2020 van de provincie Noord-Holland. Daarin is opgenomen dat bestaande windturbines ook buiten RES-zoekgebieden vervangen mogen worden door exemplaren van een vergelijkbare afmeting. Vergelijkbaar is bestaand plus 10%. Bij vervanging moet aan de huidige regelgeving getoetst worden. Zo is onder de huidige regelgeving slagschaduw op een woning beperkt tot 6 uur per jaar.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
		In het beleidskader wat ter inzage heeft gelegen, was het repoweren van windturbines alleen toegestaan binnen RES-zoekgebied voor Wind en Zon/Wind. Er zijn in Westfriesland geen te repoweren windturbines gelegen binnen een dergelijk zoekgebied. Daarmee is het repoweren uitgesloten. Dat is niet de bedoeling van het beleidskader geweest.
Koggenland 3 Inwoner	Bewoners maken zich zorgen over de bestaande windturbines, die dicht bij hun woning staan. Momenteel wordt door de indieners van de zienswijze veel overlast ervaren van zowel geluid als ook slagschaduw en voelen zich niet gehoord. Indieners verzoeken de zienswijze serieus te nemen en de minimale afstand van 600 meter tussen woningen en windturbines in stand te laten. Ook als het om repoweren van bestaande windturbines gaat.	**Het beleidskader wordt t.a.v. repoweren aangepast,** zie reactie bij 'Koggenland 2'. T.a.v. de 600m grens: De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. Hier was de 600m grens een onderdeel van. Hier gaat dit beleidskader dus nu vanuit. De RES wordt in 2024 herijkt.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
Koggenland 4 Inwoner	In de algemene uitgangspunten staat vermeld dat zowel voor nieuwe windinitiatieven (zowel repouwering als nieuwe windturbines) een minimale afstand van 600 meter tussen woningen en windturbines moet zijn. In de RES 1.0 welke in de gemeenteraad van Koggenland is besproken, is de mogelijkheid van repouweren van de windturbines bij Obdam nadrukkelijk NIET opgenomen. Wij zijn dan ook zeer verrast dat in dit Beleidskader deze mogelijkheid van repouweren wel is opgenomen. - Op dit moment is niet duidelijk (ook niet na navragen bij ambtenaar) of de 600m grens ook gaat gelden voor repouweren bestaande windturbines. Mijn/onze woning staat op slechts enkele honderden (266m en 324m) meters van deze windturbines. Uit geluidmetingen (augustus 2005) bij de huidige molens blijkt dat de maximale geluidsbelasting is bereikt of soms wordt overschreden. Wanneer de bestaande windturbines worden gerepouwerd, zal dit tot veel meer overlast leiden, geluidsoverlast en slagschaduwoverlast. Mijn/ons verzoek; - Laat de mogelijkheid van repouweren helemaal vervallen, volgens, in overeenstemming met het gestelde in RES 1.0. Maar minimaal; - Hanteer ook bij repouweren van bestaande windturbines de minimale 600m grens.	**Het beleidskader wordt t.a.v. repoweren aangepast,** zie reactie bij 'Koggenland 2'
Koggenland 5 Inwoner	ik vind het overigens een schandaal dat dreigt dat onze belangen gewoon weer geschaad gaan worden. Zie onderstaande toelichting. De toenmalige gemeente Obdam heeft ons toen al te grazen genomen door de vergunningsaanvraag te publiceren in de zomervakantie waardoor het niet opgemerkt werd en er dus geen tijdige reactie gegeven kon worden. De molens werden zonder pardon gewoon geplaatst. De toenmalige gemeentesecretaris A. de Wit vond dat achteraf de grootste blunder van zijn carrière en waar hij achteraf heel veel spijt van heeft. Wij hebben nog voor de rechter gestaan met onze situatie en de rechter had alle begrip, verklaarde dat we grote pech hadden, maar wees ons op de juridisch dichtgetimmerde stukken waar ook hij niet omheen kon. Hij gaf ons wel een vaste procentuele korting op de WOZ belasting mee, als	**Het beleidskader wordt t.a.v. repoweren aangepast**, zie reactie bij 'Koggenland 2'

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	tegemoetkoming. Deze korting is 1 keer toegepast maar daarna door de gemeente vergeten. Wij leefden met de belofte dat de 2 windmolens achter ons huis zouden verdwijnen wanneer deze afgeschreven zouden zijn. De voorkeur was concentratie en op een plaats waar minder mensen er last van hebben	
Koggenland 6 Inwoner	1) Er is teveel aandacht voor zonneweides en -parken. Waarom niet de aandacht naar het volplaatsen van bestaande daken en dan pas naar weilanden kijken? Liever huren van ruimte op daken voor zonnepanelen dan bestaande weiland vol gaan plaatsen met zonnepanelen.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De reactie gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. De RES gaat er vanuit dat 30% van de te realiseren duurzame opwek is te realiseren via zon op dak. Hierbij wordt uitgegaan van gebruik van 45% van het dakpotentieel aan grote daken in Westfriesland. Hier gaat dit beleidskader dus nu vanuit. De overig opwek moet dus op een andere manier worden gerealiseerd. De RES wordt in 2024 herijkt.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	2) Laat voor de landbouw ook dieren toe op zonneweides, waarom alleen aandacht voor de biodiversiteit, schapen kunnen bijvoorbeeld prima schuilen onder zonnepanelen voor regen e.d. Er is geen aandacht voor dieren in het plan, bijvoorbeeld gevaren bij zonnepanelen voor vogels.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Bij het realiseren van zonneweiden is biodiversiteit een belangrijk uitgangspunt. Dat kan door planten zijn, maar ook door het gebruik van bijvoorbeeld schapen om gras kort te houden. Dit wordt niet uitgesloten in het beleidskader. Er zijn voor zover bekend geen gevaren voor vogels bij het realiseren van zonneweides. Wel kan de hiervoor genoemde gevarieerde landschappelijke inpassing ruimte bieden voor vogelsoorten.
	3) Er is geen aandacht voor de lokale aanpak van huurwoningen, woon zelf niet in een huurwoning, maar vindt dit een gemis. Waarom worden woningcorporaties niet gestimuleerd om meer zonnepanelen te plaatsen, maar daarmee een gunstige constructie voor de huurders. Met een soort van financiering van 15 jaar, waarbij de energielasten verdeeld worden tussen huurder en woningcorporatie. Zodoende dat de woningcorporatie zijn investering terug heeft verdiend en de huurder mogelijk financiële ruimte heeft voor een buffer voor nieuwe duurzaamheidsinvesteringen. Overigens de huurder dan na 15 jaar	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	eigenaar maken van de volledige energieverdiensten van de zonnepanelen, aangezien die 25 jaar meegaan.	reikwijdte van dit beleidskader. In andere trajecten binnen de gemeente Koggenland wordt gewerkt aan de verduurzaming van (huur)woningen.
Koggenland 7, Inwoner	Is er onderzocht of er sprake is van schittering van het zonlicht naar de aangrenzende huizen?	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader Bij een aanvraag voor een zonneweide moet aan de relevante milieuregelgeving worden voldaan. Dit omvat onder andere schittering.
	Wat zijn de gevolgen van een eventuele brand in het zonnepark. Dan denk ik in het bijzonder aan de emissie van gevaarlijke rookgassen tijdens een brand ende verspreiding van glasdeeltjes in de omgeving.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader (Brand)veiligheid is belangrijk, maar valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader.
	Blijven de vrije uitzichten vanuit bestaande bouw zoals die er nu zijn bestaan?	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader Het beleidskader heeft juist als doel om aanvragen voor zonneparken mee te kunnen

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
		beoordelen op een zorgvuldige landschappelijke inpassing, bijvoorbeeld met behoud van kenmerkende openheid en zichtlijnen.
	Is er gedegen onderzoek gedaan naar eventuele straling welke vrijkomt bij het opwekken en transporteren van de energie?	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader Veiligheid in deze is belangrijk, maar valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader.
Koggenland 8 Inwoner	Langs deze weg maak ik gebruik van de gelegenheid een zienswijze en vragen op het voorliggende beleidskader win- en zonne-energie Westfriesland in te dienen. Complimenten voor het actief betrekken van geïnteresseerden in dit proces. Per hoofdstuk en/of paragraaf vindt u hieronder de uiteenzetting. 1.2 doel Direct wordt gesproken over grondgebonden zonnepanelen. Ik wil u er vriendelijk doch dwingend nogmaals op wijzen dat er een motie is aangenomen betreft de zonneladder. De motie zonneladder is opgesteld door Carla Dik-Faber en is mede-ondertekend door Agnes Mulder (CDA), Rob Jetten (D66) en Dilan Ye$ilgöz-Zegerius (WD). De volgorde uit de zonneladder is als volgt: Voorkeur 1: zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen; Voorkeur 2: zonnepanelen op onbenutte terreinen in bebouwd gebied; Voorkeur 3: zonnepanelen in het landelijk gebied.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. *Over Zon/de zonneladder:* In 2021 is de RES door de gemeenteraden vastgesteld. Deze gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. De RES gaat er vanuit dat 30% van de te realiseren duurzame opwek is te realiseren via zon op dak. Hierbij wordt uitgegaan van gebruik van 45% van het

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	Ik begrijp dat er geen volgtijdelijkheid in zit, maar desondanks is het hoogst opmerkelijk dat er in dit beleidsstuk met geen enkel woord wordt gerept over voorkeur 1 en voorkeur 2. Wat is hier van de reden? In dit beleidskader zie ik graag opgenomen hoe gemeente Koggenland beleid opstelt om actief te stimuleren dat daken en restterreinen op bijvoorbeeld industrieterreinen en langs spoor-, en autowegen als eerste benut worden met zonnepanelen. 4.1 Zonnevelden sluiten op bedrijventerreinen/woonkernen. Op de kaarten zijn randen getekend rondom de dorpen, maar zeker niet rondom de bedrijfsterreinen. Dit sluit niet aan met hetgeen in de tekst wordt besproken. Nogmaals de verwijzing naar de zonneladder en het verzoek de industrieterreinen als potentieel gebied te beschouwen in plaats van het landelijke gebied achter de woonkernen/lintbebouwing. De brug met het Toetsingskader zonne-energie Gemeente Koggeland mei 2020 en de inhoud hiervan wordt gemist in dit beleidskader. Er wordt in het toetsingskader gesproken over uitsluiten van gebieden (3.2 Gebieden uitsluiten voor het opwekken van zonne-energie). Wat is de reden dat deze link niet wordt gelegd en dat kaarten niet lijken te corresponderen en/of gemist worden? En daarop volgend; wat is de status van het toetsingskader t.a.v. dit beleidskader? 6. Participatie Zeer prettig te lezen dat er uitvoering aandacht is gegeven aan het proces om tot een gedragen plan te komen en dit ook bij de initiatiefnemer te leggen. Ik hoop dat de gemeente hier ook scherp op toeziet dat dit nagekomen wordt en ook rekening gehouden wordt met de omgeving. In algemene zin wil ik nog aangeven dat het	dakpotentieel aan grote daken in Westfriesland. Het aanbrengen van zonnepanelen op daken is meestal vergunningsvrij, en daarom geen onderwerp in dit beleidskader. *Over de koppeling met het lokale toetsingskader:* Dit nieuwe regionale toetsingskader is een uitwerking van de RES en gaat over grootschalige opwek. Het toegestane gebied beperkt zich tot de RES-zoekgebieden. Het lokale toetsingskader zonne-energie blijft, lokaal binnen Koggenland wel van toepassing omdat dit gaat om kleinschalige opwek, buiten de RES om. *Over de weidevogels:* In hoofdstuk 3 wordt aangegeven dat bestaande uitgangspunten vanuit bijvoorbeeld Rijks- of provinciale regelgeving en Natuur Netwerk Nederland in

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	heel goed is dat er nagedacht wordt over landschappelijke inpassing gecombineerd met groen. Weliswaar is de uitgangspositie wat mij betreft dat de cultuurlandschappelijke ruimtelijkheid (lees weidse vergezichten) op de eerste plek staat. Daarnaast is vanuit ecologie de aanleg van bomen en hagen niet altijd gunstig voor bijvoorbeeld diverse weidevogelsoorten. Daar waar we in West-Friesland, gezien de enorme achteruitgang van weidevogels, wel rekening mee moeten houden. Deelt u deze mening? Ik zie de reactie en aanpassingen graag digitaal tegemoet	acht moeten worden genomen om tot een vergunbaar project te komen. Er is bestaande regelgeving voor bescherming van weidevogels waar dit dus ook voor geldt.

Gemeente Opmeer

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
Opmeer 1 Initiatiefnemer	Zoekgebieden zon RES • De zoekgebieden in het beleidskader zijn één op één overgenomen uit de geldende RES. Via de huidige GeoApps webviewer wordt deze kaart met enige regelmaat aangepast. Worden de zoekgebieden in dit beleidskader dan geactualiseerd zodra de RES/webviewer ook veranderd? In het licht van de komende RES v2.0 en mogelijke uitbreiding van extra zoekgebieden kan de kaart op bladzijde 10 snel "verouderd" zijn. • De zoekgebieden zijn enigszins vreemd ingetekend. Zo volgen ze niet de kavelstructuur of houden ze halverwege een perceel op. Dit sluit niet aan bij de provinciale regelgeving m.b.t. aansluiting tot een stedelijk gebied, dorpslint of infrastructuur. Advies om een kleine toevoeging te plaatsen dat de ingekleurde vakjes op de kaart 'generiek' zijn dan wel de zoekgebieden op de kaart scherper te definiëren. Aanbevelingen m.b.t. flora en fauna en zonneparken • Als initiatiefnemer denken wij graag mee met de ecologische inrichting van een zonnepark. Wij willen graag de bodem rust geven en het park zo inrichten dat het de biodiversiteit stimuleert. Onze voorkeur gaat uit naar zuid-opstellingen. Dit komt overeen met het beleidskader. Echter zijn deze aanbevelingen moeilijk te realiseren met provinciale verordening waarin staat dat panelen niet hoger mogen dan max. 1,5m boven het straatpeil. Dit belemmert de ecologische ontwikkelingen enorm. Op verzoek van het college kunnen de GS toestemming geven om af te wijken van de hoogte-eis indien een hogere hoogte een substantiële meerwaarde voor de fysieke leefomgeving oplevert. Hieronder valt dus het stimuleren van natuur en de biodiversiteit. Afwijking is dus mogelijk, maar vergt 'een lange route'. We	**Het beleidskader wordt als volgt aangepast:** 1. In de tekst zal worden toegevoegd dat dit de kaarten zijn met de zoekgebieden RES 1.0 en dat deze in de toekomst nog kunnen worden aangepast. Er zal een verwijzing worden toegevoegd naar de RES-viewer waar de actuele kaart met zoekgebieden is te vinden. 2. in hoofdstuk 3 zullen we ook de volgende richtlijnen opnemen als voorbeeld waarop kan worden getoetst: - de Kwaliteitsimpuls zonneparken - de Richtlijnen van de Universiteit Wageningen (WUR) voor vergroten biodiversiteit zonneparken (Zie ook reactie 1 SED)

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	attenderen gemeenten erop om hier een actieve rol in te nemen dan wel het bovenstaande explicieter te omschrijven. Het Ontwerp laat dit onderdeel te veel in het midden. Advies is om te benadrukken dat afwijking mogelijk is om de biodiversiteit te stimuleren. Financiële participatie • Blz. 31: Advies om op deze bladzijde bij de inspanningsverplichting toe te voegen dat het gaat om het streven naar 50% lokaal eigendom. • Advies is om te verduidelijken wat onder lokaal eigendom valt, of beter wat onder lokale partijen valt. Ons inziens vallen, naast de EC, onder lokaal eigendom ook lokale verenigingen, lokale bedrijven en de grondeigenaren. Indien grondeigenaren willen participeren in het project op hun grond zou dat onder lokaal eigendom moeten vallen. Definitie omgeving • Wij missen enig nuance in de definitie van de lokale omgeving en direct omwonenden. Kernen die zich binnen een straal van 3km bevinden zijn heel veel mensen. Advies is om per project te kijken naar wat wenselijk is. Per project kan het wenselijk zijn om een groter of kleiner gebied te betrekken. • Kijk daarbij ook naar 'natuurlijke grenzen'. Een omwonende aan de andere kant van een snelweg of kanaal kan dichterbij wonen doch minder hinder ervaren dan een omwonende aan het eind van een dorpslint. • Ons inziens weegt het belang van een direct omwonenden vele maler zwaarder dan de lokale omgeving. Omwonenden met (beperkt) zicht op het park of met een (beperkte) toename van bouwverkeer op de weg waaraan zij wonen tijdens de bouw hebben een groter belang. Hoe dichterbij het adres en/of hoe beter het zicht op de zonnepark, de meer zijn/haar belang wordt meegewogen. Zoals het nu in het kader is opgeschreven kan het zijn of haar	Het staat vrij een beter alternatief voor te stellen wat bijdraagt aan flora en fauna. We zullen om zichtbaarder te maken dat we dit belangrijk vinden in hoofdstuk 3 de kwaliteitsimpuls zonneparken en richtlijnen van de WUR toevoegen, zie 'reactie 1 SED'.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	belangen ondersneeuwen bij de (andere) wensen van een enorme groep omwonenden die verder dan 2km wonen. Participatieplan • We vragen om een verduidelijking rondom het participatieplan. De volgorde van stappen, het monitoren, en wanneer wat wordt ingeleverd is onduidelijk. • Bij 6.1. staat dat de omgeving de kans krijgt om mee te denken over de locatie. Bij het indienen van het participatieplan staat de locatie al vast. Hoe de locatie wordt ingevuld is open, maar de plek zelf niet. • Op blz. 31 2e alinea gaat het eerst over een participatieplan indienen bij een aanvraag van het initiatief. Welke aanvraag? • In de zin erop wordt het participatieplan toegevoegd aan de anterieure overeenkomst. Dat is dan al stap 4. Dus dan hebben we het over het geactualiseerde participatieplan? - Bij stap 3 beoordeelt de gemeente het actualiseerde participatieplan waarbij onder lid a de initiatiefnemer gehouden is het plan uit te voeren. Maar het plan wordt dan al uitgevoerd? Het is zelfs al geactualiseerd aan de hand van wat met de omgeving is besproken/overlegd. Wat wordt er bedoeld met stap 3 als het gebiedsproces al bezig is. • De initiatiefnemer legt vast wat de resultaten zijn in het gebiedsproces. Wij missen hier de rol van een gemeente in. De gemeente wordt bij alles betrokken in dit proces. Ze worden uitgenodigd op informatiebijeenkomsten. Er vinden gesprekken plaats tussen de gemeente en initiatiefnemer. De gemeente loopt mee in de proces en dient ook zelf actief het proces vast te leggen. Voorkom dat er achteraf een ‘welles, nietes’ situatie is ontstaan tussen omwonenden en initiatiefnemers. Ook moet de gemeente haar verantwoordelijkheid pakken in het gedeelte waarom zonne-	Geef in de aanvraag helder aan hoe de inspanning wordt bereikt. We willen hier ruimte bieden in creativiteit. Het is aan de initiatiefnemer om met oog voor de situatie aldaar te bekijken hoeveel en wie betrokken wordt in het initiatief.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	en windenergieprojecten noodzakelijk zijn. Het uitleggen van waarom, waar en hoe is een gezamenlijk project. • Op bladzijde 33 gaat het over het organiseren van digitale bijeenkomsten. Hoezo alleen digitaal? Wij betrekken en enthousiasmeren de omwonenden middels fysieke informatiebijeenkomsten en individuele één op één gesprekken. Dit kan ook via de energiecoöperatie(s) lopen. Het apart organiseren van online bijeenkomsten t.a.v. financiële participatie lijkt wat ons betreft een mooi idee mocht daar gaandeweg in het proces behoefte aan zijn. • Wij vinden het goed dat er speciaal benadrukt wordt dat minder draagkrachtigen ook moeten kunnen profiteren (blz. 33.). Dit wordt vaak onderbelicht bij het streven naar 50% lokaal eigendom. Ons advies is om deze alinea zo te laten. Geef de initiatiefnemer de ruimte om hier een mooie invulling aan te geven. • Op blz. 36 gaat het bij 8.1 al over hoe de omgeving heeft gereageerd/betrokken is bij het initiatief en hoe zij hier tegenover staan. Dat is tegenstrijdig met het stappenplan uit 6.3 waarin staat dat de gemeente eerst moet goedkeuren hoe de omgeving wordt betrokken. Ons algehele advies is om het participatieplan in zijn geheel te concretiseren/verduidelijken. Haal de tegenstrijdigheden eruit en formuleer hoe de gemeente zelf betrokken is en blijft bij het proces. Aanvullende voorwaarden • Advies om de termijn van het 25 jaar te specificeren, namelijk; de opstelling staat voor een exploitatieperiode van 25 jaar. De periode gaat lopen vanaf het moment dat het zonnepark is aangesloten op het net. Het verwijderen van het park vindt plaats na de 25 jaar. De gemeente kan hieraan een termijn verbinden (vb: initiatiefnemer herstelt het plangebied tot de oorspronkelijke	Een eerste participatieplan wordt bij het principeverzoek ingediend. Wanneer de gemeente dit ziet zitten gaat initiatiefnemer in overleg met de omgeving. Met de afspraken met de omgeving wordt het participatieplan geactualiseerd. Deze komt bij de anterieure overeenkomst gevoegd wanneer deze wordt overeengekomen. Pas daarna volgt vergunningverlening. Het doel van de beleidskaders is om initiatiefnemers en inwoners inzicht te geven in hoe initiatieven tot stand kunnen komen. De rol van de gemeente is voor de beleidskaders niet van belang.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	situatie binnen de termijn van 6 maanden ná de periode van 25 jaar. Dit wordt ook zo opgenomen in de anterieure overeenkomst met de gemeente en de grondeigenaar bij pacht). We wensen u veel succes bij het verdere vaststellingstraject.	De periode van 25 jaar is bepaald door de provincie en we verwijzen daar alleen naar. We willen geen regels en wetten herhalen in de beleidskaders.
Opmeer 2 Inwoner	Mee eens dat er meer gedaan moet worden in groene energie. Helaas is ons bezwaar tegen het bouwen van een dakkapel aan de voorzijde bij de buren afgekeurd. Dit is voor beide buren een opbrengstvermindering van de zonnepanelen. Volgens de gemeente voldoet de aanvraag van het dakkapel binnen het bouwbesluit van de gemeente Opmeer. Het zou verstandig zijn om het bouwbesluit te herzien wat betreft opwekken van energie bij de huiseigenaren. Ik ben voorstander om alle verbruikers te stimuleren om het eigen verbruik terug te leveren. Maar op deze manier gaat dat niet werken.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader.
Opmeer 3 Inwoner	Tegen zonnepark in gemeente Opmeer • behoud het bijzondere langschap van west-friesland • biodiversiteit en zonneparken gaan niet samen • We zien geen activiteiten vanuit gemeenten in Westfriesland om de opwekking van zonne-energie via daken (bedrijfsgebouwen, schuren, kassen, parkeerplaatsen) te stimuleren, bevorderen en	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. In 2021 is de RES door de gemeenteraden vastgesteld. Deze gaat over op welke

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	faciliteren. Bovendien willen bedrijven graag aansluiten op het netwerk van Liander. Dat gaat niet lukken als er zonneparken worden aangesloten	manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. De RES gaat er vanuit dat 30% van de te realiseren duurzame opwek is te realiseren via zon op dak. Hierbij wordt uitgegaan van gebruik van 45% van het dakpotentieel aan grote daken in Westfriesland. Het aanbrengen van zonnepanelen op daken is meestal vergunningsvrij, en daarom geen onderwerp in dit beleidskader.
Opmeer 4 Inwoner	Alsjeblieft GEEN zonnevlekken. Laat de mooie natuur in Hoogwoud en Opmeer intact. De generaties die na ons komen moeten ook van de natuur en het landschap kunnen genieten. De zon kan het dak op.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. In 2021 is de RES door de gemeenteraden vastgesteld. Deze gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. De RES gaat er vanuit dat 30% van de te realiseren duurzame opwek is te realiseren via zon op dak. Hierbij wordt uitgegaan van gebruik van 45% van het

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
		dakpotentieel aan grote daken in Westfriesland. Het aanbrengen van zonnepanelen op daken is vergunningsvrij, en daarom geen onderwerp in dit beleidskader.
Opmeer 5 Inwoner	In het beleidskader RES lees ik dat Opmeer alleen inzet op zonnepanelen. Dit vind ik niet echt verstandig. Wat doen zonnepanelen? 1. zijn leveren stroom als de zon schijnt 2. zij doen dit van zonsopgang tot zonsondergang Wat doen windmolens? 1. zij wekken stroom op als er wind is 2. zij kunnen 24 uur per dag stroom opwekken Misschien is het verstandiger om een verdeling van de systemen van 50/50 aan te houden. Beide systemen hebben negatieve invloed op de omgeving en het landschap. Ik hoop dat er nog eens kritisch naar de RES van Opmeer gekeken gaat worden	Deze reactie vraag geen aanpassing van het beleidskader. De reactie gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. Dit beleidskader vloeit voort uit de besluitvorming binnen de RES. De RES wordt in 2024 herijkt.
Opmeer 6 Inwoner	Duurzaamheid beleid. Overdenkingen en adviezen over hoe we de wereld op een verantwoorde wijze duurzaam kunnen maken voor mens, dier en fauna.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het beleidskader is voor grootschalige duurzame

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	We zijn het er allemaal over eens dat we een andere bron van energie nodig hebben om de wereld, de mens en plant en dier te ontzien en vooral de mens te vóórzien van schone energie. De mens is immers de enigste die opgewekte energie gebruikt voor eigen comfort. Want schone energie daar gaat het om, de mens wilde steeds meer en meer en nu loopt het helemaal uit de hand. We hebben het pas geleden weer kunnen ont- of herontdekken dat door de corona maatregelen de lucht veel stiller en schoner is geworden. De lucht die ik inademde die was zachter en dat deed me denken aan toen ik nog een meisje was. Op dinsdag 14 januari 2020 ben ik bij de bijeenkomst geweest op het Gemeentehuis te Opmeer over het Regionaal Energie Traject. Daar waren ook sprekers van RES Regionaal Energie Strategie . Wat ik verderop in deze brief kenbaar maak heb ik op die avond “trachten” te motiveren in de hoop dat men op zijn minst nieuwsgierig zou worden. Helaas werd er niet verder gevraagd en helaas werd mij verteld dat men nu eerst snel moest handelen en dat het eventueel voor later was. En dat is het nu juist. Men kan mijn inziens: Beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald. We hebben het er immers allemaal mee te maken en ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat al die windturbines en zonneweides niet bijdragen aan het aangezicht en leefbaarheid. Als ik nu in de omgeving wandel of fiets, dan geniet ik van de weilanden, de natuur zoals de vogels, lammetjes, de begroeiing enz. Als ik richting Middenmeer rijd of Medemblik met de grote windturbines word ik niet blij en dan de gedachte dat als de plannen doorgaan, ik zodra ik buiten het dorp kom ook zo zal zijn dan huilt mijn hart. De	opwek van zon- en windenergie op land. De genoemde punten vallen buiten de reikwijdte van dit beleidskader.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	gedachte dat het mooie uitzicht verstoord zal worden door nog meer van die grote molens, die windturbines die de aandacht trekken en voor onrust zorgen. Ook de gedachte aan al die glimmende zonnepanelen over grote gebieden. Zowel op het land als op het water. Ik denk eerlijk gezegd dat geen mens dat mooi vind. Geven ze reflectie die een moment verblinden? en……..vooral niet te vergeten dat onder de panelen op het water en het land de vegetatie en dierenrijk vertroebeld wordt. Dat werd ook door een mijnheer op de avond aangegeven. Is het niet zonde dat in ons dichtbevolkte land dan nog meer natuur opgeslokt zal worden door die glazen weilanden. Daar waar gras, of landbouw en/of tuinbouw kan plaats vinden. Of andere vegetatie en natuurlijk dieren. Verder niet te vergeten de psychische invloed die het op ons als mensen zal hebben. Het draagt zeker niet bij aan onze levensvreugde, welke ook invloed zal hebben op ons welzijn in het algemeen en dan denk ik ook aan ons immuunsysteem, welke zoals nu in deze corona tijd zo nadrukkelijk naar voren komt heel belangrijk is. Wat ook belangrijk is dat grote vervuilende, uiteindelijk onzinnige dingen geschrapt worden in het belang voor het milieu en dan denk ik aan b.v. autoraces in Zandvoort en elders. Het zijn mooie speeltjes voor vooral grote jongens, ik begrijp dat best hoor, heel spannend, maar in deze tijd past dat niet meer. Men mag ook hier niet aan eigen belangen denken, maar aan het collectief, wat uiteindelijk ook henzelf ten goede zal komen. De aanleg van het circuit, vernietiging en belasting van de natuur en al het verkeer wat er naar toe wil gaan. Er is vast wel iets te vinden	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	waar men ook plezier aan kan beleven wat niet die schade aanbrengt. Ook de vele en vaak verre vakanties, waar ik ook op een bescheiden manier ook aan mee heb gedaan, kunnen niet meer met deze energie. Er is zoveel ander moois te beleven, waar we heel tevreden mee kunnen zijn. Dan het vele verkeer en vrachtverkeer en de grote energie slurpende en vervuilende containerschepen, want we moeten maar meer en meer en steeds het nieuwste. Dan natuurlijk alle producten die hier geproduceerd worden en naar het buitenland gaan. En natuurlijk andersom ook. Beter is het indien mogelijk ter plekke te verbouwen of dieren te houden voor productie doeleinden zoals ze te eten of voor het bont. Waarvan dat laatste compleet tegen mijn gevoel in druist. Is dit niet onnodige pure dierenmishandeling ten behoeve van de hebzucht van de mens? Uiteraard ook de Bio industrie, welke ik nog steeds een verwarrend woord vind, want het kan naar Biologische landbouw en veeteelt. Of vegetarisch worden, wat voor veel mensen nog even te ver gaat. Maar laten we dan in ieder geval de dieren vriendelijk behandelen en daar is ook nog heel veel nodig te veranderen. Wat dan wel? Welnu, al decennia geleden las ik een verhaal over een, ik meen boerenbedrijf in Amerika welke ver van de doorgaande weg lag. De eigenaar had een systeem ontwikkeld om zelf energie op te wekken, welke ook wel Kosmische of Vrije energie wordt genoemd. Alles bestaat uit energie en ook in de lucht zit energie.	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	Het mooie is dat het ook nog eens niets kost, behalve dan natuurlijk de apparatuur om het op te vangen, te transporteren en te gebruiken. Er zijn meerdere voorbeelden op internet te vinden en zeker de moeite waard om het verder te onderzoeken. Het bestaat dus allang en de tijd dringt dat men daarmee aan de slag gaat. Maar tot nu toe werd het terzijde geschoven, waarom???? Ook toen in Amerika al, de man moest van de staat de energie betrekken en zelfs de aanleg betalen naar het bestaande net. Dat voelt als onzuivere belangen….. Nog een voordeel van Vrije energie is dat het minder geopatische (straling) belasting geeft, waar veel mensen last van hebben en wat mijn inziens ernstig onderschat wordt. Ook mensen die er niets voelen kunnen er toch ongemerkt last van hebben. Verder belast installaties om Vrije energie op te wekken naar mijn idee het landschap minder tot vrijwel niets als het op de juiste plaatsen gerealiseerd gaat worden. HAALBAAR? Wat ik erover gehoord en gelezen heb is het goed te realiseren. Daar kunt u natuurlijk zelf over informeren. Moeten we dan doorgaan op de ingeslagen weg? Terwijl er meerdere goede alternatieven zijn? Waarom vraag ik me af, waarom heel veel geld en tijd voor het maken en aanleggen of plaatsen en spenderen aan iets waar zo ontzettend veel weerstand tegen is. Wat zo belastend is terwijl het anders kan?	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	Mijn intense wens is dat daar heel serieus naar gekeken word en dat juist daar de energie in gestoken word, voordat men zoveel geld aan iets besteed en er en spijt van krijgt en wat dan later ook weer moet opgeruimd en vernietigd moet worden. Er is wel een ontwikkeling gaande om b.v. de panelen milieu vriendelijker te maken, maar er zijn nu nog behoorlijk belastende materialen in verwerkt. Bovendien is er ’s nachts bij zonnepanelen geen opwekking mogelijk en voor de molens niet als er geen tot nauwelijks wind is. Wat bij de Vrije energie wel het geval is. Wat ook naar voren kwam op de avond was om zonnepanelen te plaatsen op geluidswanden langs de snelwegen. En op opslagloodsen b.v., daar waar geen dier of mens er last van hebben. Daar kunnen een hoop mensen zich in kunnen vinden denk ik. Blijven wel de belastende materialen aanwezig. Ook hoor ik over kinderarbeid en in China over dwangarbeid. We leven in een tijd dat er grote veranderingen op de aarde aan het voltrekken zijn. Daar zijn deze energie ontwikkelingen een voorbeeld van, hoe we daarmee omgaan. Ieder mens heeft zijn of haar eigen weg daarin te gaan, zijn eigen verantwoordelijkheid. Daarom mag nooit, maar dan ook nooit ego belangen zoals macht of geldelijk belang een doorslag geven om iets te realiseren wat de aarde schaadt. Dus ook niet van “hogerhand” opgelegde maatregelen. Wat belangrijk is dat we de aarde, de natuur en de mensheid in het algemeen dienen. Nogmaals beter ten halve ……. En ja, het KAN!	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	Het is om schakelen, maar ik denk, ik weet het zeker, dat we er allemaal uiteindelijk beter van worden. Zo kunnen er op een verantwoorde vriendelijke manier toch banen gecreëerd worden en mensen een gezonde eerlijke boterham verdienen. Ik hoop dan ook intens dat u hier aandacht aan gaat schenken, ook zelf eerlijk durft te voelen en bovenal er wat mee gaat doen, op onderzoek uitgaat en de juiste mensen kunt motiveren. Want hoe zou u het zelf vinden in uw omgeving? Het is niet alleen voor onze omgeving uiteraard, maar voor het gehele land en wie weet gaan andere landen ook meedoen. Laat Opmeer een voorbeeld zijn, zoals Opmeer al op meerder fronten een voorbeeld is geweest. Dit geld uiteraard voor elke gemeente in ons land en daarbuiten. Zelf ga ik me nog inzetten door o.a. nieuwsbladen te benaderen en bepaalde TV programma's. Iemand opperde om een actiegroep op te richten en dat lijkt me een goed idee en zal wel lukken denk ik daar er al veel weerstand over de bestaande plannen gehoord zijn. Er zijn gelukkig al heel veel mensen die bewust met de aarde omgaan. Hopelijk u en de wereld van dienst te zijn geweest en dat ik ook u heb mogen motiveren om verdere stappen te ondernemen in ontwikkeling naar een werkelijk mooie vriendelijke aarde.	
Opmeer 7 Initiatiefnemer	Inleiding De Noord-Hollandse Energie Coöperatie (NHEC, vereniging zonder winstoogmerk) en maatschappelijk verantwoord ondernemende ontwikkelaar Solarfields willen als initiatiefnemers van het plan i.o.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	Zonnepark Koningspade te Hoogwoud gezamenlijk een zienswijze indienen met betrekking tot het voorliggende beleidskader. Deze zienswijze heeft betrekking op de specifieke mogelijke gevolgen van het voorgestelde beleidskader voor het plan i.o. Zonnepark Koningspade. Dit plan betreft een perceel van bruto 20 ha en effectief 12 ha met zonnepanelen en een geschatte jaarproductie van 23.000 MWh. Het plangebied bevindt zich in eerder door de raad vastgesteld zoekgebied voor zon in de Regionale Energie Strategie (RES). In de door ons geplande omvang kan het park in aanzienlijke mate (voor ongeveer 34%) bijdragen aan het realiseren van de RES-opgave in 2030 die voor de gemeente Opmeer wordt ingeschat. En voor ongeveer 9,5% van de totale Opmeerse energiebehoefte (het Westfriese doel van energieneutraliteit in 2040). Het zonder verder uitstel opwekken van de voorgenomen hoeveelheid duurzame energie is in onze ogen steeds urgenter. Het realiseren van de RES-doelen is slechts een eerste stap richting energieneutraliteit in 2040 of 2050. Met alleen 'zon op dak' zullen deze doelen -ondanks beweringen van het tegendeel die sinds kort steeds harder klinken- zeker niet gehaald worden, met alle mogelijke gevolgen van dien. 'Zon op dak' kan op zichzelf niet de huidige en toekomstige energiebehoefte van Opmeer dekken. Maximaal kan circa 35% gedekt worden met zon op dak. Ook met een volle focus op daken zal het realiseren van dit potentieel nog veel werk en tijd vragen. Ook naast eventuele windmolens zal een significante hoeveelheid zon op land benodigd zijn om voldoende opwek te bewerkstellingen. In onze optiek moet de opwek met wind en zon op land gelijktijdig aan zon op dak worden opgepakt om te komen tot een volledige dekking van de totale energievraag. Voor 'éérst dit, dan dat en dat zien we wel weer verder….' is het na vele jaren discussie in onze ogen écht te laat.	We volgen in principe het beleid wat de provincie heeft vastgelegd in de omgevingsverordening. Eventueel kan in overleg met de provincie het gebied worden aangemeld voor een stimuleringsregeling.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	Het plan Zonnepark Koningspade zoals voorzien kan naar ons inzicht voldoen aan alle in het beleidskader gestelde eisen en wensen met betrekking tot inpassing, inclusief versterking van de biodiversiteit op het betreffende perceel, evenals ten aanzien van participatie[1] , behalve op één punt: het kader verplicht ons de beoogde 20 hectare bruto oppervlak terug te schroeven tot slechts 5 (!) hectare. *[1] Dit betekent niet dat het voorgestelde beleidskader ten aanzien van de invulling van **participatie** niet beter zou kunnen. Daarvoor verwijzen we in deze zienswijze naar de inbreng van de Zonnecoöperatie en Energie Samen Noord-Holland, mede namens de NHEC.* Omvangrestrictie > negatieve impact op businesscase Afhankelijk van de nadere omschrijving van wat wordt verstaan onder 'aansluitend', begrenst de in het concept-beleidskader aangehaalde provinciale regelgeving met betrekking tot de locatie en omvang van de opstelling voor zonne-energie (zie hoofdstuk 5.1, pagina 29 *) het gebruik van het ons aan Koningspade beschikbare perceel van 20 ha tot 5 of heel misschien – dat blijft onduidelijk!- maximaal 10 hectare bruto inzet voor planontwikkeling. Zelfs met deze maximale omvang van 10 ha wordt het creëren van een businesscase die daarnaast aan alle overige eisen van inpasbaarheid en participatie voldoet hoogst onwaarschijnlijk. Kleine parken kennen per definitie een lastigere businesscase, omdat veel kosten gelijk blijven ongeacht de omvang van het zonnepark (zie grafiek **). Omvangrestrictie > versnippering Wij willen er op wijzen dat de voorgestelde omvangrestricties van te ontwikkelen zonneparken of zonneweiden in onze ogen zullen leiden tot meerdere 'kleine' projecten in plaats van enkele 'grote', waarbij het realiseren van inpasbaarheid en participatie onder (meer) druk komt te staan. Deze restricties leidden, áls het al tot levensvatbare	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	projecten komt, tot versnippering van zonneparken, met per saldo meer impact op het landschap bij een gelijke hoeveelheid opgewekte energie. Daarnaast zal versnippering ook weer leiden tot druk op de businesscase waardoor minder middelen beschikbaar blijven voor inpassing. Omvangrestrictie > landschappelijke inpassing van lagere kwaliteit Kleinere parken met een lastiger businesscase leiden er ook toe dat er minder mogelijkheden zijn om een kwalitatieve landschappelijke inpassing te realiseren en deze in goede staat te houden. Ook zal het lastig zijn om wensen van directe omwonenden (bijvoorbeeld meer natuur in bepaalde hoeken van het park, bepaalde stukken vrij houden van panelen) mee te nemen in de plannen. Daarnaast willen wij de aanname ter discussie stellen dat een zonnepark slechts landschappelijk inpasbaar is als het aan een of meerdere strikt gedefinieerde infrastructurele werken ligt: juist iets verder weg van bebouwde kom is het goed te doen om een zonnepark beperkt zichtbaar en natuurrijk in te passen. Samengevat brengen de omvangrestricties de volgende risico's met zich mee: • Een groot deel van de beoogde zonneparken zal geen doorgang vinden, vanwege geen kans op financiering door de erg zwakke/negatieve businesscase; • Zonneparken die er wel komen zullen een lage kwaliteit qua inpassing kennen en weinig voor de omgeving kunnen betekenen; • Het landschap verrommelt en meer mensen krijgen zicht op zonneparken door de versnippering. Dit ondermijnt het behalen van de energiedoelen, zowel door een gebrek aan realisatie van voldoende opwek als wel door het	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	ondergraven van het draagvlak door een beperktere uitvoeringskwaliteit. Stimuleringsgebied zonne-energie Wij begrijpen dat het hier wat betreft de specifieke omvangrestricties gaat om een kopie van provinciale regelgeving, die in dit kader wel ter discussie kan worden gesteld maar niet kan worden aangepast. Om die reden rest ons in dit verband niet anders dan op te roepen tot gebruik van de mogelijkheid die dit beleidskader biedt om beargumenteerd af te wijken van de door de provincie gestelde omvangrestrictieregels middels het indienen van een verzoek (door B&W) aan GS om aan de Koningspade 24A een stimuleringsgebied zonne-energie aan te wijzen. Wij verzoeken u om RES-zoekgebied Wester Boekelweg, en met name het perceel van Koningspade 24A, binnen het 'Beleidskader wind- en zonne-energie Westfriesland' vast te leggen als stimuleringsgebied zonne-energie. Dat dit een serieuze optie is blijkt ook uit de recente ‘Actualisatie beleid zonneparken’ van de gemeente Schagen, waar (delen van) de RES-zoekgebieden in de nabije toekomst als stimuleringsgebied kunnen worden aangewezen. Vanzelfsprekend zijn wij bereid onze zienswijze desgewenst toe te lichten. Namens NHEC en Solarfields Uit het concept beleidskader: “De omvang van de opstelling voor zonne-energie is:	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	- op een locatie die aan één zijde aansluitend is op bestaand stedelijk gebied of een dorpslint: maximaal 5 hectare; - op een locatie die aan minimaal één zijde aansluitend is op bestaand stedelijk gebied of een dorpslint en daarnaast aan nog een andere zijde aansluitend op bestaand stedelijk gebied of een dorpslint, een rijksweg, provinciale weg of spoorweg: maximaal 10 hectare, of; - op een locatie die aan minimaal één zijde aansluitend is op bestaand stedelijk gebied of een dorpslint en daarnaast aan nog twee andere zijden aansluitend op bestaand stedelijk gebied of een dorpslint, een rijksweg, provinciale weg of spoorweg: maximaal 25 hectare; met dien verstande dat van de maximale oppervlakten genoemd onder 1 tot en met 3, kan worden afgeweken tot niet meer dan 10% van die oppervlakten indien dat noodzakelijk is uit overwegingen van ruimtelijke kwaliteit." 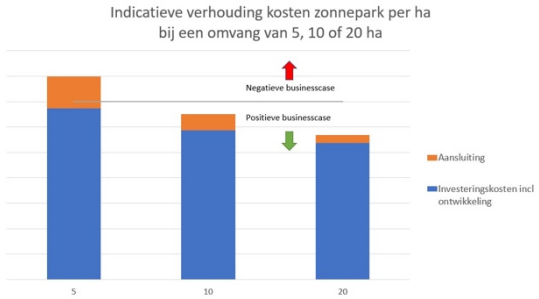 	
Opmeer 8 Inwoner	ik ben tegen zonnepanelen op kostbaar boerenland. Zoek de daken: die zijn er genoeg: heeft het gemeentehuis al zonnepanelen? Langs de wegen	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. In 2021 is de RES door de gemeenteraden vastgesteld. Deze gaat over op welke

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
		manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. De RES gaat er vanuit dat 30% van de te realiseren duurzame opwek is te realiseren via zon op dak. Hierbij wordt uitgegaan van gebruik van 45% van het dakpotentieel aan grote daken in Westfriesland. Het aanbrengen van zonnepanelen op daken is vergunningsvrij, en daarom geen onderwerp in dit beleidskader. We werken aan een verduurzamingsplan voor al ons gemeentelijk vastgoed waarbij er ook gekeken wordt naar zonnepanelen.
Opmeer 9 Inwoner	Wij willen graag reageren op het Beleidskader wind- en zonne-energie Westfriesland en dan specifiek op de plaatsing van een zonnepark in de gemeente Opmeer. In de geldende RES is een gebied ten westen van de Koningspade aangewezen voor de realisatie van een zonnepark. Deze locatie ligt in een gebied waarin wij met onze deelnemers weidevogelbeheer uitvoeren. Dit weidevogelleefgebied is ook planologisch vastgelegd door de Provincie Noord-Holland in de Omgevingsverordening NH2020 als Bijzonder Provinciaal Landschap. Tevens is dit gebied	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. In hoofdstuk 3 wordt aangegeven dat bestaande uitgangspunten vanuit bijvoorbeeld Rijks- of provinciale regelgeving en Natuur Netwerk Nederland in

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	aangewezen voor Aanvalsplan grutto, een gebied waar natuurbeheerders en boeren intensief samenwerken en het open landschap extensief beheren, zodat weidevogels er voldoende voedsel kunnen vinden, veilig kunnen broeden en hun kuikens kunnen laten uitvliegen. Weidevogels zijn zeer gevoelig voor verstoring in het weidse landschap en het realiseren van een zonnepark heeft een directe negatieve invloed op de stand van de weidevogel. Dat het gebied ten westen van Opmeer een weidevogelleefgebied is, wordt nergens genoemd in het Beleidskader. Wat is er in de beleidsvorming meegenomen om het weidevogelgebied te beschermen, dan wel zo goed mogelijk te combineren met de energieopgave die er is? Graag zien we in het Beleidskader terug hoe u om wil gaan met de zonneparken in relatie tot de opgave die er is voor het behoud van de weidevogels.	acht moeten worden genomen om tot een vergunbaar project te komen. Er is bestaande regelgeving voor bescherming van weidevogels waar dit dus ook voor geldt. De beleidskaders hebben als doel om te zorgen dat het juiste proces wordt doorlopen, de juiste gesprekken plaatsvinden. In het voorbeeld wat u beschrijft om te kijken welke mogelijkheden er zijn.
Opmeer 10 Inwoner	Wij zijn tegen zonnepannelen op weiland. Eerst de daken vol!! Waar liggen de panelen van gemeentehuis zelf?	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. In 2021 is de RES door de gemeenteraden vastgesteld. Deze gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. De RES gaat er vanuit dat 30% van de te realiseren duurzame opwek is te realiseren via zon op dak. Hierbij wordt uitgegaan van gebruik van 45% van het

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
		dakpotentieel aan grote daken in Westfriesland. Het aanbrengen van zonnepanelen op daken is vergunningsvrij, en daarom geen onderwerp in dit beleidskader. We werken aan een verduurzamingsplan voor al ons gemeentelijk vastgoed waarbij er ook gekeken wordt naar zonnepanelen.
Opmeer 11 Inwoners	Wij (inwoners van de lintbebouwing in de gemeente Opmeer) zijn naar de informatie-avond van de gemeente Opmeer geweest en hebben de betreffende beleidsnota daarna doorgelezen. In het algemeen willen wij aangeven dat er in de beleidsnota toch nog veel vakjargon gebruikt is hetgeen de leesbaarheid voor veel burgers bemoeilijkt. Verder willen wij graag inhoudelijk een reactie leveren op en vragen stellen over enkele voor ons belangrijke punten uit deze beleidsnota die betrekking hebben op onze woonomgeving. Onze vragen en opmerkingen staan aangegeven onder de betreffende teksten in de beleidsnota. Beleidskader wind- en zonne-energie Westfriesland 3.2. Algemene uitgangspunten wind en zon ten behoeve van zelfvoorzienendheid ondernemers Voorwaarden voor plaatsing van microturbines en zonnevelden voor zelfvoorzienendheid bij ondernemers Voor het plaatsen van	**Het beleidskader wordt als volgt aangepast:** (zie 'Medemblik 8') We voegen ter aanvulling toe aan het beleidskader dat direct omwonenden bij windmolens zich maximaal binnen een afstand van tien keer de tiphoogte bevinden, gemeten vanaf de voet van de windmolen. De tekst op pagina 30 wordt hiermee: Direct omwonenden: de omwonenden die binnen een straal van 1 kilometer van de

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	microturbines en zonnevelden geldt dat deze alleen gerealiseerd kunnen worden wanneer: • er aantoonbaar geen of ontoereikend mogelijkheden (technisch, juridisch en/ of financieel- economisch) zijn voor de realisatie van het benodigde vermogen op dakoppervlaktes; • deze worden geplaatst binnen: o de begrenzing van het agrarisch bouwvlak (voor agrarisch ondernemers in het buitengebied); o binnen het bedrijfsbouwvlak van kavels groter dan 1 hectare (maar kleiner dan 2 hectare)met een stedelijke functie (voor overige ondernemers); • de installaties aantoonbaar bedoeld zijn in om de eigen (verwachte)behoefte te voorzien • in het geval van zonnevelden geldt dat er in totaal sprake mag zijn van een oppervlakte van maximaal 2 hectare; • in het geval microturbines geldt bovenstaande tekst; het mag dus geen verdienmodel zijn. Op welke manier moet de agrarier dat dan aantonen? Op welke manier gaat de gemeente dat toetsen?. En hoe transparant wordt dat ook met de omwonende gedeeld. Een microturbine levert vaak meer op dan de agrarier zelf dat er sprake mag zijn van maximaal 1microturbine.Opmerking:Punt 3 van nodig heeft en het overige wordt dan teruggeleverd aan het net, dan wordt het toch een verdienmodel? Algemene uitgangspunten microturbines en zonnevelden voor Westfriesland • Microturbines en zonnevelden dienen geplaatst te worden binnen de begrenzing van een agrarisch of bedrijfsbouwvlak, op maximaal 30 meter van de bebouwing;	begrenzing van het initiatief wonen. Aanvullend geldt dat bij het plaatsen van windmolens de afstand van maximaal tien keer tiphoogte geldt, gemeten vanaf de voet van de windmolen. Dit geldt alleen voor RES zoekgebieden en niet voor zelfvoorzienendheid. We willen ondernemers ondersteunen om toe te werken naar een energie neutrale bedrijfsvoering. Kleine windmolens tot een ashoogte van 15 meter staan we toe. De ondernemer geeft aan hoeveel energie hij nodig heeft en welke manieren van duurzame opwek met hoeveelheden daar tegenover staat.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	• Microturbines of zonnevelden plaatsen binnen de bouwvlakbegrenzing, niet als onderdeel van de groene begrenzing en niet ten koste van groen/bomen; • Plaats de microturbines of zonnevelden op voldoende afstand van beschermde cultuurhistorisch of landschappelijk waardevolle elementen en structuren zoals karakteristieke waterlopen, dijken en archeologische of aardkundige monumenten; • Indien er microturbines op erven inde buurt zijn moet er sprake zijn van ruimtelijke samenhang tussen de turbines onderling • Maximaal 1 microturbine met een maximale ashoogte van 15 meter of 1 zonneveld per bouwvlak; • Plaats een zonneveld op een ondergeschikte locatie binnen de bouwvlakbegrenzing en met behoud van doorzichten over de kavel • Zorg voor voldoende ruimte tussen de panelen, zodat water, lucht en licht tot de bodem kunnen doordringen; • Ontwikkel zonneparken zoveel als mogelijk samen met ecologische, cultuurhistorische en landschappelijke kansen en kwaliteiten; • Binnen de begrenzing van een agrarisch of bedrijfsbouwvlak geldt dat ook wordt aanbevolen om te kijken aar innovatieve vormen van energieopslag, mits goed ingepast. Hierbij kan men denken aan: o opslag in batterijen o omzet naar waterstof o power-to-heat: e-boilers en andere elektrisch aangedreven warmtevoorzieningen Opmerking: Punt 4 van bovenstaande tekst: Wanneer is er sprake van ruimtelijke samenhang? Concreet? Voorbeelden? Een microturbine kan een behoorlijk impact hebben op de leefomgeving van omwonenden. Echter wordt dat in het beleidskader in zijn geheel niet genoemd. De gemeente kan nadere eisen stellen aan de plaats, omvang en het	Dit gaat over meerdere initiatiefnemers voor kleine windmolens. Als die dicht op elkaar windmolens willen plaatsen zal de gemeente in die situatie goed willen meekijken om dat niet te dominant te laten zijn in de omgeving.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	gebruik van kleine windturbines, met als doel het behoud van een goede leefomgeving van bewoners, maar laat dat in dit beleidskader geheel achterwege. Er worden geen ruimtelijke kaders gesteld die woningen en woongenot moeten beschermen: • Minimale afstanden van woningen • Voorkomen geluidhinder • Voorkomen van slagschaduw • Uitzicht en voorkomen visuele hinder • Voorkomen van risico's voorwoningen en tuinen (denk aan omvallen windmolen)Het is onacceptabel dat de leefomgeving van bewoners in geen enkel deel van dit stuk beschermd wordt. 4.4. Het historische Westfriese landschap Zonnevelden en microturbines in lintbebouwing • Door verschillende schaal van de erven kunnen de microturbines verspringen in een dorpslint of landelijk lint wat een rommelig beeld kan opleveren. Linten moeten in samenhang worden gezien waarbij rekening gehouden wordt met de schaal van het erf en de verspringing in het aanzicht van bijgebouwen • De linten worden gekenmerkt doordoorzichten, hierdoor zijn de microturbines zichtbaar en dient aandacht besteedt te worden aan depositie binnen het erfensemble • Bij plaatsing van zonnepanelen in een dorpslint dient rekening gehouden te worden met de schaal van het erf en doorzichten tussen gebouwen • Bij plaatsing van zonnepanelen dient aandacht gegeven te worden aan de relatie met erf en omgeving. Dit kan onder andere door het strategisch plaatsen van landschappelijk groen. Opmerking:	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	Punt 1 van de bovenstaande tekst: 'Door verschillende schaal van de erven' Dit is geen gebruikelijk Nederlands. Noem het gewoon 'door verschillende grootte'. Verder is dit stukje vrij vaag. Kan beter omschreven worden als; om te voorkomen dat er een rommelig beeld ontstaat. Anders kan het ook geïnterpreteerd worden dat er een rommelig beeld mag ontstaan. Punt 2 van de tekst; vaag taalgebruik, dit kan concreter/duidelijker. Zeg gewoon duidelijk dat microturbines niet in doorzichten naar het achterland mogen staan. Punt 3 van de tekst; vaag taalgebruik, omschrijf gewoon duidelijk hoe hier rekening mee gehouden dient te worden. Punt 4 van de tekst; vaag taalgebruik en geen gebruikelijk Nederlands. Zeg bijvoorbeeld dat met beplanting, zoals bijvoorbeeld een haag of struiken, vanaf de openbare weg geen zicht is op de zonnepanelen of iets dergelijks. 6.1. Procesparticipatie De initiatiefnemer(s) betrekken vanaf de start van het project actief de omgeving bij initiatieven t.b.v. zelfvoorzienendheid bij ondernemers. Voor initiatieven gericht op zelfvoorzienendheid bij ondernemers wordt een andere definitie gehanteerd: • Plangebied: de oppervlakte binnen de begrenzing van het initiatief. • Direct omwonenden: de omwonenden en stakeholders die zich binnen 50 meter van de begrenzing van het initiatief bevinden. De lokale omgeving – zijnde alle betrokkenen die zich verder dan 50meter buiten de begrenzing van het plangebied bevinden - hoeft voor dergelijke kleinschalige initiatieven niet betrokken te worden. Opmerking: Punt 1 van bovenstaande tekst; Wat wordt met 'het initiatief' bedoeld? Wat houdt dat in? Is dat de windturbine, het bouwkavel of	Initiatief is een ondernemer die een windmolen wil.

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	het perceel? En wat is de begrenzing van dat initiatief dan? Niet acceptabel dat dit op meerde manieren te interpreteren is. Als bewoner willen we hier duidelijkheid over. Nu weten we niet waar we aan toe zijn. Punt 2 van de tekst; Stakeholder is een Engels woord, hoort niet in een Nederlandse folder die bedoeld is voor alle burgers. Niet iedereen is de Engelse taal machtig. Noem het gewoon belanghebbende! Verder heel vaag taalgebruik, wat wordt hier bedoeld? Ben je direct omwonende wanneer je woning op minder dan 50 meter afstand staat van de windmolen? Of op minder dan 50 meter van het bouwkavels van de agrariër? En gaat het om je woning, of gaat het ook om je tuin? Een windmolen van 25 meter hoog (ashoogte + wieken) kan op 50 meter van je woning komen te staan. Dat is slechts 2 maal de afstand van de hoogte van de windmolen. In de stedenbouwkundige praktijk is dit onacceptabel dicht op de woning, het kan een enorme impact hebben qua uitzicht, geluid, bezonning, slagschaduw. En volgens dit beleidskader mag je er dan niet over participeren. Dat is volstrekt onacceptabel! We leven hier toch in een democratisch land? Waarom is deze afstand zo klein? Bovendien kan de situatie ontstaan dat een windmolen van 25 meter hoog praktisch op de erfgrens van de tuin staat, maar wel op meer dan 50 meter van de woning. Tuinen in landelijke linten zijn veelal veel dieper dan in dorpskernen. Die 50 meter afstand is veel te klein. Dat is slecht tweemaal de hoogte. Op dit soort afstanden kan een windmolen enorme impact hebben. Het lijkt ons dat als er sprake is van het plaatsen van een windmolen door een agrariër, omringt door aangrenzende woningen van mensen die geen agrariër zijn, er toch vooral naar die omwonende geluisterd moet gaan worden. Het lijkt ons dat het woongenot van meerdere gezinnen niet opgeofferd mag worden voor het financiële voordeel van een enkele agrariër als er ook andere oplossingen voor hem zijn zoals zonnepanelen op het dak en accu’s om de energie in op te slaan. Zo	

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
	behoud je een leefbare buurt. Daarnaast komt er ook uit verschillende onderzoeken dat er toch gezondheidsschade ontstaat door de overlast die mensen ervaren; * Geluidshinder: wat voor de ene mens acceptabel is kan voor een ander als heel storend worden ervaren. Vergeet niet dat het geluid 24/7 aanwezig is, ook s nachts, en vooral in de zomer als mensen slapen met de ramen open. Ook leef je zomers meer buiten waar het dan nooit meer rustig is. * Slagschaduw: De slagschaduw kan als de zon fel is, wat ie zomers is, epileptische aanvallen veroorzaken bij mensen die daar gevoelig voor zijn. Het betekend ook dat je de momenten van slagschaduw niet in je tuin kunt zitten.. * Verlies van uitzicht: Wonen op het platteland doe je om de rust, ruimte en uitzichten. Een windmolen met een ashoogte van 15 meter met een wiek met een diameter van 20 meter geeft een totale hoogte van 25 meter. Dat staat altijd in het zicht, bij stilstand al storend, maar draaiend nog opvallender. * Flora en Fauna: Het dierenleven wordt ook verstoord door de effecten van een windmolen. Veel vogels worden geraakt door de wieken en moeten dat met de dood bekopen. In ons gebied leven veel tuinvogels en er komen ook veel trekvogels langs. Dat er hier veel vogels zijn is ook een van de redenen waarom wij hier zijn gaan wonen. Verder is uit verschillende onderzoeken gebleken dat woningen waar dichtbij een windmolen (ook een kleinere) wordt geplaatst ook flink in waarde kunnen dalen en minder verkoopbaar worden. Dit brengt voor de bewoners financiële schade mee. Hoe gaan deze bewoners hiervoor gecompenseerd worden? Door de betreffende agrariër of door de gemeente?	

Reacties binnengekomen bij alle 7 Westfriese gemeenten

Reactienummer, reactie van wie	Reactie op beleidskader	Reactie vanuit gemeenten
1. Alle 7 gemeenten Zienswijze ingediend namens de volgende Westfriese organisaties: • Stichting West-Friesland Kantelt • Grootouders voor het Klimaat afdeling West-Friesland • Buurtwarmte Hoorn • Zonnecoöperatie West-Friesland • Operatie Klimaat West-Friesland Deze zienswijze is ingediend bij alle 7 Westfriese gemeenten.	1. Breed kader verbindt zon en wind met biodiversiteit en meer bos, maar ook ingepast in dorp en streek 2. Zonnepanelen op en in combinatie met kassen 3. Nadruk op goede borging van inspraak via kernraden, buren, omwonenden en gebied 4. Opdeling van WF in 5 types landschap, dus maatwerk in principe mogelijk (maar vervolgens gebeurt er met die indeling weinig) 5. Ambitieus: productie van schone energie van 0.23 tWh nu naar 0.7 tWh in 2030 is een grote sprong	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader.
	1. Een belangrijk principieel bezwaar is dat het agrarisch karakter van WF als vaststaand wordt aangenomen: voedsel en bollen. Terwijl bodem en grondwater ernstig vervuild zijn door chemische middelen, de meeste boeren en tuinders weinig toekomst zien en intussen *bio-based p*roducten deze eigenaars betere kansen bieden, o.a. als natuurlijke bouwmaterialen. Veranderingen in grondgebruik lijken dus waarschijnlijk en daarmee zijn er meer kansen voor zonneweides. Het stuk gaat niet uit van een visie op West-Friesland in 2050. Hoe leven we? Hoe ziet onze economische bedrijvigheid eruit? Men neemt de huidige invulling van het landschap als uitgangspunt. De status quo wordt bevroren. Een zeer zwak punt want een dynamisch beleid wordt zodoende onmogelijk gemaakt.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. De genoemde punten vallen buiten de reikwijdte van dit beleidskader Onderwerpen als waterkwaliteit, stikstof en dergelijke worden verder uitgewerkt in het Nationaal Programma Landelijk Gebied.

	1. Ook de landschappelijke inpassing in combinatie met zichtlijnen, recreatievoorzieningen, vogelbroedplaatsen en biodiversiteit moeten een rol spelen in de gewenste/toegestane omvang van zon op land. Sowieso moet meer gekeken worden naar criteria voor inrichting van zon op land, raadpleeg daarvoor actuele studies van Universiteit Wageningen. Duidelijk moet zijn waar procesparticipatie verplicht is voor de initiatiefnemer; in stedelijke gebieden moet financiële èn procesparticipatie een voorwaarde zijn. Maar ook een aantoonbare inspanning in de vorm van een verslag van die inspanning, met wie, wanneer etc. en ondertekend door alle betrokkenen dat ze instemmen met de wijze van participatie. Die moet vanaf het begin duidelijk zijn: dus opgenomen als een artikel in de anterieure overeenkomst.	**Het beleidskader wordt als volgt aangepast:** (zie SED 1 en Opmeer 1) In hoofdstuk 3 zullen we ook de volgende richtlijnen opnemen als voorbeeld waarop kan worden getoetst: - de Kwaliteitsimpuls zonneparken - de Richtlijnen van de Universiteit Wageningen (WUR) voor vergroten biodiversiteit zonneparken (Zie ook reactie 1 SED) Procesparticipatie is in alle gevallen een verplicht onderdeel. Een uitgewerkt participatieplan is onderdeel van het proces. Daarbij is verslaglegging, een goede betrokkenheid van belanghebbenden die passend is bij de omvang van de ontwikkeling een voorwaarde.
	2. Bureaucratisch gebruik van grond; over-regulering dus trage procedures terwijl urgentie is geboden om met spoed schone energie te kunnen produceren in 2030.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader

		De 7 Westfriese gemeenten hebben er gezamenlijk voor gekozen om één beleidskader op te stellen. Daarmee wordt duidelijkheid voor initiatiefnemers geschapen. En zoveel mogelijk een gelijk speelveld binnen de 7 Westfriese gemeenten. Daarmee willen we juist procedures versnellen.
	3. Meer centrale sturing door de overheid, bijvoorbeeld energiegebruik reguleren via dalurencontracten met het bedrijfsleven	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader
	4. In WF géén extra windmolens? Wel microwindturbines (max 15 meter hoog) op particulier gebied. De sterke voorkeur voor zonne-energievelden vermindert de beleidsopties. Op bedrijventerreinen kunnen ook kleinere windturbines worden geplaatst	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De reactie gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar

		invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. Dit beleidskader vloeit voort uit de besluitvorming binnen de RES. De RES wordt in 2024 herijkt.
	5. Overbelasting van het netwerk als beheerder Alliander de bottlenecks niet opheft	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader. Uiteraard zijn de beperkingen op het elektriciteitsnet een bekende bottleneck. Met Liander en andere partijen wordt gewerkt om de knelpunten zo snel mogelijk op te lossen.
	6. Zonnepanelen op geluidsschermen: te beperkt, slechts 6 hectare wordt voorzien	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De reactie gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar

		invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. Dit beleidskader vloeit voort uit de besluitvorming binnen de RES. De RES wordt in 2024 herijkt.
	7. Particulieren kunnen meer doen, bijvoorbeeld isoleren, maar ook op hun daken en gevels PVs installeren. Vanwege overvloedige stroom uit PV panelen in vooral de zomer ook denken aan collectieve buurtaccu's. Veel kleinere energieprojecten bij particulieren kunnen juist een aanvulling betekenen op de grote wind- en zonneprojecten. Denk ook aan PVs op overdekte parkeerterreinen.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader.
	Zonneweides worden vooral gepland op bedrijfsterreinen: strijdt dit met economische belangen.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Er is op meerder locaties gekozen voor zonneweiden aangrenzend aan bedrijventerreinen. Dit juist om vraag en aanbod op korte afstand van elkaar aan elkaar te koppelen. Hierdoor zijn de benodigde investeringen in het elektriciteitsnet minder.
	8. Selectie van bedrijven op bedrijfsterreinen: kop/staartprocessen en duurzaamheidseisen.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader.

		Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader.
	9. Wat ontbreekt is een project voor (drijvende) zonnepanelen op Markermeer/IJsselmeer. De suggestie van een dergelijk veld Oost van Wieringen is te vrijblijvend. Daar wil het Beleidskader zich (nog) niet aan branden, helaas	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De reactie gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. Dit beleidskader vloeit voort uit de besluitvorming binnen de RES. De RES wordt in 2024 herijkt.
	10. Het water wordt niet in beeld gebracht als mogelijkheid om energie op te slaan; belangrijk voor de energietransitie	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Het beleidskader is voor grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie op land. Het

		genoemde punt valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader.
	11. Het evenwicht tussen zon en wind ontbreekt. Dus energievoorziening op sombere dagen en 's winters als het maar kort licht is, komt in gevaar. Meer aandacht nodig voor decentrale opslag van energie, zoals buurtbatterijen	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De reactie gaat niet over de inhoud van dit beleidskader, maar over de inhoud van de RES-NHN. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. Dit beleidskader vloeit voort uit de besluitvorming binnen de RES. De RES wordt in 2024 herijkt.
	12. Over participatie in de vorm van meepraten, die is beperkt tot de min of meer direct-belanghebbenden met het gevaar van *Not In My Backyard*. Er zou een burgerraad duurzaamheid West-Friesland moeten komen die veel meer naar het algemeen/grotere belang kan kijken. Participatie moet worden geborgd, anders krijgen de projectontwikkelaars het voor het zeggen.	Dit valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader.
	13. De verbinding met andere energiebronnen, zoals aardwarmte en water (aquathermie) ontbreekt	Dit valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader.
	14. Over waterstofproductie op locatie staat er nog niets in de RES althans niet qua vergunningen	Dit valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader.

	15. Ook zou mogelijk zijn: warmtecoöperaties op wijkniveau en stroom coöperaties (Small Grids)	Dit valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader.
	16. Ontbreekt: het gebruik van restwarmte van met name bedrijven, denk bijvoorbeeld aan de IJsbaan de Westfries	Dit valt buiten de reikwijdte van dit beleidskader.
Reactie 2 voor alle 7 gemeenten WES	• Het beleidskader Wind en Zonne Energie WestFriesland expliciet verwijst naar ruimtelijke uitgangspunten van de Provincie NH (H 3.2) om tot een vergunbaar project te komen. Het advies en de inspiratie van "Ruimtelijke handreiking wind op land, 2020" van de provincie Noord-Holland, beperkingen kent die niet als strenge vergunningskaders bedoeld zijn (H 4.1: rust versus onrust en Richtlijn masthoogte – rotordiameter 1:1); • Dat er met het huidige beleidskader een goed raamwerk ligt om succesvol Wind- en Zonne-energie te realiseren. Dat wij bij de uitvoering o.a. in Koggenland hebben ervaren dat er een knelpunt kan ontstaan bij de uitvoering van vergunningverlening. Een knelpunt wat met een ad-hoc ontheffing is opgelost. Dit kan voortschrijdend worden voorkomen met onze zienswijze en hiermee de verduurzaming met Boerenerfmolens een goede start te geven. Wij vragen, namens onze (toekomstige) klanten in West-Friesland, als windmolenfabrikant uit West-Friesland, onze collega leveranciers, ervaringen deskundige, om: In het nieuwe "Beleidskader Wind- en Zonne Energie West-Friesland" expliciet een ontheffing op te nemen voor de genoemde adviezen van de Provincie NH, te weten: 1. Ontheffing voor het provinciaal advies over een beperking van 2 of 3 wieken; 2. Ontheffing voor het provinciaal advies over verhouding masthoogte tot rotordiameter.	Deze reactie vraag geen aanpassing van het beleidskader. We stellen in het beleidskader geen beperkingen aan de rotordiameter van Microturbines.
Reactie 3 alle 7 gemeenten LTO	LTO Noord ziet in de duurzame energietransitie een unieke kans om het oligopolie op de energiemarkt te doorbreken en om de energiemarkt voor een relevant deel (weer) op een lokaal schaalniveau te organiseren. LTO Noord benadrukt dat de agrarische ondernemers hierbij een belangrijke rol kunnen vervullen. Met de beschikbare ruimte op de agrarische daken en erven zijn de agrariërs, mits goed gefaciliteerd, in staat om een significante bijdrage aan de energievoorziening te leveren. Het mes snijdt hier wat ons betreft aan twee kanten. Enerzijds kan met zeer beperkte ruimtelijke gevolgen een bijdrage aan de (lokale) energievoorziening geleverd worden. Anderzijds biedt het de agrariërs in deze roerige en onzekere tijden een zeer welkome versterking van de financiële basis, hetgeen de toekomstbestendigheid van de bedrijven en daarmee ook de leefbaarheid van de buitengebieden vergroot.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De regio Westfriesland waardeert dat de LTO meedenkt bij het beleidskader. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat dit beleid gericht

	De praktijk blijkt echter weerbarstig: steeds meer leden van LTO Noord luiden de noodklok, waarbij de strekking van hun signaal is dat zij te weinig gefaciliteerd en zelfs tegengewerkt worden in de energietransitie. Vanuit dit perspectief juicht LTO Noord dan ook een helder beleidskader voor winden zonne-energie toe. Wel menen wij dat het conceptbeleidskader te weinig recht doet aan de weerstand die onze leden ondervinden en te weinig aanhaakt bij het potentieel dat de agrarische sector te bieden heeft. Onderstaand lichten wij dit graag toe. De praktijk blijkt echter weerbarstig: steeds meer leden van LTO Noord luiden de noodklok, waarbij de strekking van hun signaal is dat zij te weinig gefaciliteerd en zelfs tegengewerkt worden in de energietransitie. Vanuit dit perspectief juicht LTO Noord dan ook een helder beleidskader voor winden zonne-energie toe. Wel menen wij dat het conceptbeleidskader te weinig recht doet aan de weerstand die onze leden ondervinden en te weinig aanhaakt bij het potentieel dat de agrarische sector te bieden heeft. Onderstaand lichten wij dit graag toe.	is op het toetsen van initiatieven voor duurzame opwek op land. Daarbij gaat het om grotere initiatieven, zoals zonneweiden. Maar ook kleinere vormen, zoals erfturbines bij agrarische bedrijven. De afweging of, en zo ja, waar eventueel zonneweiden en windturbines komen, vindt plaats in het kader van de RES. De RES is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld en gaat over op welke manier en waar invulling gegeven kan worden aan grootschalige opwek. Dit beleidskader vloeit voort uit de besluitvorming binnen de RES. De RES wordt in 2024 herijkt.
	Concurrentie met/prijsopdrijving landbouwgrond Zonneweiden vragen ruimte en vormen daarmee buiten andere (natuur/stedelijke) functies een ruimtelijke concurrent voor landbouwgrond: de druk op de agrarische productiegronden (beschikbaar areaal) wordt vergroot. Dit leidt, ook met het oog op de met zonneweiden te behalen rendementen, tot een prijsopdrijvend effect.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De afweging om ergens (grote) zonneweiden toe te staan, wordt niet in dit afwegingskader gemaakt, maar vindt in het kader van de RES plaats.

		Wel biedt het beleidskader de mogelijkheid om bij (agrarische) bedrijven erfturbines en zonneweides te realiseren. Hier is een extra stap ingebouwd. Eerst moeten er zonnepanelen op daken gerealiseerd worden. Of er moet aangetoond worden dat dit niet mogelijk is. Pas dan wordt er ruimte geboden om een zonneweide te realiseren. Daarmee wordt een zorgvuldig ruimtegebruik in het beleidskader geborgd.
	Agrariërs worden vanuit de maatschappij mede gewaardeerd als hoeder van het landschap. De aanleg van zonneakkers ondermijnt deze waardering. Zonneweiden blijken, ook wanneer de ruimtelijke voorwaarden van een goede ruimtelijke inpassing opgevolgd worden, een grote ruimtelijke impact te hebben en de openheid en de kwaliteit van het landelijk gebied aan te tasten. Dit straalt negatief af op de agrarische sector.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De afweging om ergens (grote) zonneweiden toe te staan, wordt niet in dit beleidskader gemaakt, maar vindt in het kader van de RES plaats. Bij de totstandkoming van de RES zijn verschillende stakeholders betrokken.
	Daar waar veel ruimte vragende functies goed met elkaar te combineren zijn, ligt dit nog altijd anders voor agrarische gronden. Het combineren van functies op agrarische gronden heeft veelal een direct negatief effect op de agrarische productie van deze gronden. De (beprijzing op de) grondmarkt leidt er tevens toe dat heromzetting naar agrarische functies vaak financieel niet aantrekkelijk is en dat er een groot risico bestaat op een onomkeerbare ruimtelijke invulling. LTO Noord staat voor het principe dat landbouwgrond primair	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De afweging om ergens (grote) zonneweiden toe te

	bedoeld is voor (voedsel)productie en dat de primaire functie van de agrariër binnen de maatschappij geënt is op het voortbrengen van agrarische producten. Het gebruik van landbouwgronden voor zonneakkers beïnvloedt direct en in een bepaalde mate (ook bij meervoudig grondgebruik) de plaatsingsruimte voor mest.	staan, wordt niet in dit beleidskader gemaakt, maar vindt in het kader van de RES plaats.
	De grotere zonnevelden zijn, gezien de capaciteitsproblemen op het net, een directe concurrent van kleinschaliger initiatieven op de agrarische daken en erven. De aansluiting van zonnevelden blijkt een dusdanig grote capaciteitsdruk op het elektriciteitsnetwerk te veroorzaken dat voor kleinere initiatieven geen ruimte meer is. Dit terwijl deze kleinere initiatieven een kleinere ruimtelijke impact hebben, minder maatschappelijke weerstand kennen, direct ten gunste komen van de agrarisch ondernemer en daarmee bijdragen aan de lokale gemeenschap. Daarbij worden de zonnevelden meestal aangelegd op tijdelijke basis, terwijl de kleinere initiatieven langer in gebruik zullen zijn; het concept van kleinere initiatieven is daarmee ook veel duurzamer. Zeker gezien het feit dat de verwerking van afgedankte zonnepanelen nog een probleem blijkt te zijn.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. De problemen op het elektriciteitsnet zijn een punt van zorg in de energietransitie. De aanpak van netcongestie ligt niet binnen de reikwijdte van dit beleidskader. Wel is er rekening gehouden met de krapte op het net. Bijvoorbeeld door het mogelijk maken van erfturbines bij agrariërs. Deze kunnen een grote bijdrage leveren voor het opwekken van duurzame energie. Ook als er geen ruimte is op het net, kan een erfturbine hieraan een substantiële bijdrage leveren.
	LTO Noord wijst erop dat de elektriciteit die door grote zonnevelden geleverd wordt niet goed aansluit bij de vraag van elektriciteit, hetgeen ook zeker geldt in relatie tot de energievraag bij agrarische bedrijven. De elektriciteitsbehoefte van veel agrarische bedrijven wordt gekenmerkt door piekmomenten en dalen. Deze piekmomenten lopen niet synchroon met de perioden waarin zonnevelden een hoge opbrengst genereren. Op	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader.

	basis van bovenstaande argumenten pleit LTO Noord voor aanpassing van het beleid ten aanzien van zonnevelden, met dien verstande dat de aanleg van zonnevelden niet langer ruimtelijk mogelijk gemaakt wordt.	Het plaatsen van erfturbines is voor veel agrariërs inderdaad gunstiger dan zonnepanelen. Dit is ook de reden dat hier in het beleidskader ruimte voor is opgenomen. De afweging of er wel of geen zonneweiden toegestaan worden, vindt plaats in het kader van de Regionale Energiestrategie.
	LTO Noord juicht de mogelijkheid voor het oprichten van kleine windturbines op de agrarische erven toe. Kleine windturbines hebben een beperkte ruimtelijke impact, kennen een opwekprofiel dat beter aansluit bij het verbruik van agrariërs (in deze regio) en bieden de agrariërs een goede mogelijkheid om te verduurzamen en om de noodzakelijke extra inkomsten te generen. LTO Noord onderschrijft daarbij het gestelde in de zienswijze van Wind Energy Solutions: regelgeving moet relevant en eenduidig zijn en niet tot onevenredige gevolgen leiden. Uit een beleidsanalyse van Wind Energy Solutions blijkt dat er regels/aanbevelingen bestaan voor het aantal wieken van een molen en de verhouding rotordiameter/ ashoogte. De ruimtelijke relevantie van deze regels/aanbevelingen is gering, terwijl de uitwerking op rendement en daarmee het effect op verduurzaming enorm is. LTO Noord pleit ervoor om deze regels te schrappen en om ruimte te bieden aan de meest optimale windturbine.	Deze reactie vraag geen aanpassing van het beleidskader. We stellen in het beleidskader geen beperkingen aan de rotordiameter van Microturbines.
	Daarbij ziet LTO Noord niet in waarom de restrictie geldt dat een agrariër uitsluitend een windturbine voor eigen gebruik mag oprichten. De vraag is waarom, uitgaande van gelijke ruimtelijke omstandigheden, niet een kleinschalige turbine geplaatst kan worden met een hoger vermogen, waardoor ook nabije ondernemers/particulieren van elektriciteit voorzien kunnen worden? LTO Noord verzoekt u om deze beperkende regel nader te beschouwen en om ook (kleinschalige) collectieve initiatieven toe te staan.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. In het beleidskader is uitgegaan van het beleid van de provincie Noord-Holland. Dat wil zeggen één erfturbine per (agrarisch) bedrijf.

		Eventuele grotere initiatieven of collectieve ontwikkelingen kunnen, indien gewenst, via de RES mogelijk gemaakt worden. Dat valt dus niet binnen de reikwijdte van dit beleidskader.
	Eerder benoemden wij de signalen van onze leden. Steeds vaker vernemen wij dat onze leden geconfronteerd worden met het capaciteitsprobleem van het elektriciteitsnetwerk. Dit capaciteitsprobleem belemmert de verduurzaming van de agrarische sector. Ondernemers willen graag investeren in duurzame energie, maar krijgen nul op het rekest. Sterker, bij diverse ondernemers is de aansluiting afgewaardeerd en worden bijvoorbeeld zonnepanelen afgekoppeld. Anderzijds bereiken ons berichten dat voor andere (tijdelijke) initiatieven wel capaciteit en aansluitingsmogelijkheden gevonden worden. LTO Noord pleit voor een toereikend netwerk en voor gelijke kansen en verzoekt de gemeenten om zich hier hard voor te maken.	Deze reactie vraagt geen aanpassing van het beleidskader. Zoals eerder aangegeven zijn de problemen op het elektriciteitsnetwerk bekend. De gevolgen voor inwoners en ondernemers zijn merkbaar. Gemeenten werken, samen met provincie en Liander, hard om de problemen op te lossen. Ook bij initiatieven of ontwikkelingen die bijdragen aan oplossingen in de netcongestie, denken wij graag met de LTO en de agrarische sector mee.